

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA KALĖJIMŲ DEPARTAMENTO VEIKLA

2006 m. lapkričio 13 d. Nr. 2040-10P-25
Vilnius

SANTRAUKA

Lietuvos Respublika 1995 m. ratifikavo Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvenciją, o 1998 m. – Europos konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų ir nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą. Įkalinimo įstaigos – vienas pagrindinių objektų, iš kurių būklės sprendžiama, kaip valstybė narė laikosi minėtų konvencijų reikalavimų. Lietuvos įkalinimo įstaigas 2000 m. ir 2004 m. tikrino Europos Tarybos ir Europos komiteto prieš kankinimą ir kitokį žiaurų ir nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą ekspertai, kurie tikrinimo aktuose nurodė trūkumus ir rekomendacijas, susijusias su tinkamų buities ir gyvenimo sąlygų, atitinkančių rekomenduojamąsias Europos kalinimo įstaigų taisykles, užtikrinimu Lietuvos įkalinimo įstaigose.

Vyriausybė, siekdama, kad įkalinimo įstaigos atitiktų Europos kalinimo įstaigų taisyklių ir Lietuvos higienos normų nustatytus reikalavimus, pagerėtų įkalinėtų asmenų gyvenamoji aplinka, sveikatos priežiūros ir bausmių vykdymo institucijos būtų aprūpintos ilgalaikiu materialiuoju turtu, 2004 m. patvirtino Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 m. programą (toliau – Renovavimo programa), kurios vykdymą užtikrinti buvo pavesta Kalėjimų departamentui. Renovavimo programai įgyvendinti kasmet numatyta iš valstybės biudžeto arba kitų fondų pirmiausia finansuoti šioje programoje nurodytus investicijų projektus, iki 2010 m. iš viso skirti 81 mln. 734 tūkst. Lt, kasmet – po 13 mln. 622 tūkst. Lt.

Atliekant auditą nustatyta, kad vėluojama, įgyvendinat Renovavimo programą. Daugiau kaip trečdalis (5 iš 14) programoje nurodytų investicijų projektų turėjo būti įgyvendinti 2005 m., tačiau jie iki šiol neužbaigti, todėl didėja rizika, kad laiku nebus pasiekti Renovavimo programos tikslai. Dėl užsitęsusių investicijų projektų įgyvendinimo per 40 procentų padidėjo Renovavimo programoje nurodytos projektų bendrosios sąmatinės vertės (nuo 82,2 iki 118,56 mln. Lt).

Kalėjimų departamentui pavaldžios Laisvės atėmimo vietų ligoninės, kurios statiniai yra avarinės būklės, perkėlimas į kitas patalpas tęsiasi daugiau kaip 10 metų, tačiau ir toliau nukeliami investicijų projekto „Laisvės atėmimo vietų ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus“ įgyvendinimo terminai.

Apie 9 mln. Lt valstybės kapitalo investicijų, skirtų bausmių vykdymo sistemos įstaigoms renovuoti, panaudota nerezultatyviai. Investicijų projektų planavimo trūkumai ir nepakankama jų įgyvendinimo kontrolė didina riziką, kad Kalėjų departamentui valstybės kapitalo investicijoms skirtos valstybės lėšos ir ateityje gali būti naudojamos nesilaikant teisės aktų reikalavimų, netaupiai ir neracionaliai.

Didelė bausmių vykdymo sistemos personalo kaita, pareigūnų, tiesiogiai dirbančių su nuteistaisiais ar kardomaisiais, trūkumas paskatino mus įvertinti bausmių vykdymo sistemos personalo valdymą. Per 2003–2005 m. laikotarpį įkalinimo įstaigose laikomų asmenų skaičius sumažėjo 26,5 proc., o bausmių vykdymo sistemoje visų dirbančiųjų skaičius padidėjo 9,2 proc., iš jų statutinių valstybės tarnautojų – 10,1 proc. Audito metu nustatyta, kad statutinio valstybės tarnautojo pareigybės statusas konkrečiai pareigybei kai kuriais atvejais suteikiamas nepagrįstai ir tai lemia netaupų darbo užmokesčiui skirtų asignavimų naudojimą. Nepakankamai racionalus žmogiškųjų išteklių naudojimas, daugiau kaip 12 procentų atotrūkis tarp patvirtintų ir užimtų pareigybių ir netolygūs darbo krūviai, tenkantys bausmių vykdymo sistemos pareigūnams, gali daryti neigiamą įtaką jų darbo kokybei, bausmių vykdymo sistemos uždaviniams ir funkcijoms įgyvendinti.

Atsižvelgdami į valstybinio audito metu nustatytus Kalėjų departamento veiklos trūkumus, pasiūlėme Teisingumo ministerijai įvertinti audito ataskaitoje nurodytus Kalėjų departamentui skirtų valstybės kapitalo investicijų planavimo, naudojimo ir kontrolės trūkumus ir peržiūrėti bausmių vykdymo sistemos investicijų politiką ir prioritetus, taip pat įvertinti bausmių vykdymo sistemos personalo valdymo trūkumus ir numatyti priemones, kurios užtikrintų nustatytų trūkumų pašalinimą.

Kalėjų departamentui rekomendavome išanalizuoti audito ataskaitoje nurodytus Statybos, projektavimo darbų ir ilgalaikio turto įsigijimo programos, susijusios su Renovavimo programa, rengimo, vykdymo ir kontrolės trūkumus ir numatyti priemones juos šalinti; spręsti bausmių vykdymo sistemos statutinių valstybės tarnautojų pareigybių, kurioms priskirtos funkcijos tiesiogiai nesusijusios su darbu su nuteistaisiais ar kardomaisiais asmenimis, pakeitimo karjeros valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybėmis klausimą; įvertinti bausmių vykdymo sistemos pareigūnams tenkančius darbo krūvius ir užtikrinti tolygų jų paskirstymą.

IŽANGA

Bausmių vykdymo sistemos funkcionavimo ir persitvarkymo problemos yra aktualios visuomenei, todėl jos dažnai pateikiamos visuomenės informavimo priemonėse. Dažnai minima, kad laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų gyvenimo ir buities sąlygos neatitinka teisės aktais nustatytų Lietuvos higienos normų, ypač perpildyti tardymo izoliatoriai ir Laisvės atėmimo vietų ligoninė. Kalėjimų departamentui pavaldžių įkalinimo įstaigų kai kurie pastatai pripažinti avariniais.

Kalėjimų departamentas savo strateginiuose veiklos planuose nurodo, kad bausmių vykdymo sistemos materialinės ir techninės bazės sukūrimui nuolat trūksta lėšų, nors kasmet šiam tikslui skiriama vis daugiau biudžeto asignavimų. Tačiau nėra analizės, ar skirtos valstybės lėšos naudojamos efektyviai, ar tinkamai formuojami bausmių vykdymo sistemos valstybės investicijų prioritetai. Taip pat iki šiol išsamiai nebuvo nagrinėta, kaip įgyvendinama Teisinės sistemos reformos metmenų¹ nuostata, kad Kalėjimų departamentas tampa civiline įstaiga. Išankstinio tyrimo metu buvo nustatyta, kad nuteistųjų skaičius kasmet mažėjo, o bausmių vykdymo sistemos statutinių valstybės tarnautojų skaičius augo. Tai paskatino Valstybės kontrolę pasidomėti darbuotojų skaičiaus augimo tendencijos priežastimis.

Audito atlikimo pagrindas: Valstybinis auditas „Kalėjimų departamento veikla“ yra numatytas Valstybės kontrolės 2006 m. veiklos audito programoje. Valstybės kontrolės 2006-05-02 pavedimu Nr. 2040-10P valstybinį auditą atliko 4-ojo audito departamento vyresnioji valstybinė auditorė Almutė Juzėnienė (grupės vadovė), valstybiniai auditoriai Vidmantas Vitkus, Elena Mikalajūnienė ir Irma Sabonytė.

AUDITO SUBJEKTAS, OBJEKTAS IR TIKSLAI

Audito subjektas – Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjimų departamentas); kodas 8869712, buveinė yra L.Sapiegos g. 1, LT–10312 Vilnius; tel.: (8 5) 2626767, 2719000; faks.: (8 5) 2752778; el. paštas.: kaldep@kaldep.lt.

Subjekto veiklos tikslai

Kalėjimų departamentas yra Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai pavaldi įstaiga, organizuojanti kardomojo kalinimo (suėmimo) ir teismų nuosprendžiais paskirtų kriminalinių bausmių vykdymą. Viena iš Kalėjimų departamento prioritetinių veiklos krypčių – gerinti suimtųjų ir nuteistųjų laikymo įkalinimo įstaigose sąlygas, tobulinti jų socialinės rehabilitacijos procesą, stiprinti įkalinimo įstaigų personalo darbo sąlygų saugumą².

¹Seimo 1998-06-25 nutarimas Nr. VIII-810 „Dėl teisinės sistemos reformos metmenų (nauja redakcija) ir jų įgyvendinimo“ IV skyrius „Bausmių vykdymo sistemos kūrimas“

² Kalėjimų departamento 2005 m. veiklos ataskaita

Subjekto veiklos teisinis reglamentavimas

Kalėjimų departamento bei jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių prie pataisos įstaigų veiklos teisinius pagrindus, uždavinius, finansavimą, materialinį–techninį aprūpinimą, veiklos kontrolę ir pareigūnų teisinę padėtį reglamentuoja Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statutas³ (toliau – Statutas).

Kalėjimų departamentas, jam pavaldžios įstaigos ir valstybės įmonės vykdo uždavinius, kurie joms yra nustatyti Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymuose, Kardomojo kalinimo įstatyme, kituose įstatymuose ir teisės aktuose, taip pat šių įstaigų nuostatuose ir įmonių įstatuose. Svarbiausieji Kalėjimų departamento uždaviniai ir funkcijos suformuluoti Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatuose (toliau – Kalėjimų departamento nuostatai)⁴. Kalėjimų departamento darbo organizavimo, vykdant jam pavestus uždavinius, tvarką nustato darbo reglamentas⁵.

Subjekto veiklos organizaciniai ypatumai

Kalėjimų departamentui pavaldžios 15 terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių įstaigų (toliau – pataisos įstaigos); 5 regionų pataisos inspekcijos (juridiniai asmenys), kurių sudėtyje yra 48 teritorinės pataisos inspekcijos, vykdančios bausmes, nesusijusias su laisvės atėmimu, ir lygtinai paleistų iš laisvės atėmimo vietų prieš terminą asmenų priežiūrą; Mokymo centras, kuriame mokomi naujai priimti į tarnybą Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose darbuotojai. Prie pataisos įstaigų veikė 5 valstybės įmonės (nuo 2006-03-24 yra 4), kuriose įdarbinami nuteistieji. Šių įmonių steigėja yra Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietos (pataisos įstaigos) bei pataisos inspekcijos sudaro bendrą organizacinę sistemą – bausmių vykdymo sistemą (1 pav.).

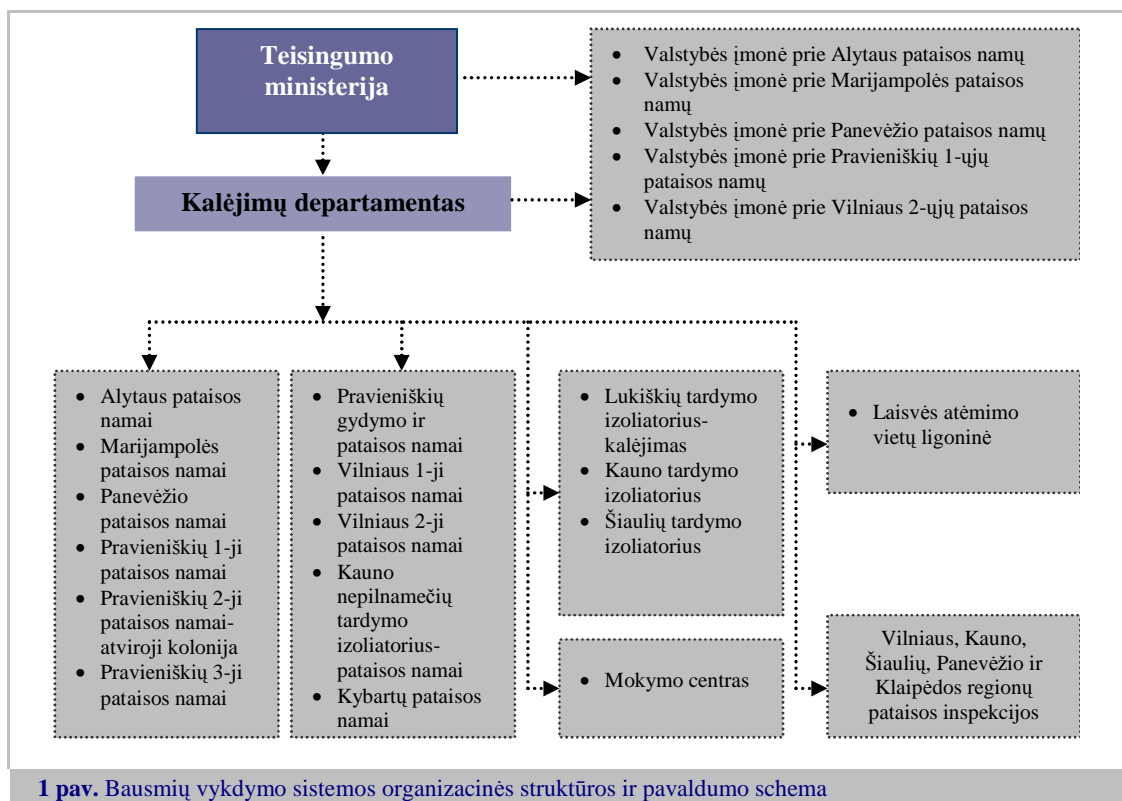
Kalėjimų departamentui nuo 2005-04-28 (nuo 2005-02-21 buvo paskirtas laikinai) vadovauja direktorius Saulius Vitkūnas. Nuo 2003-04-22 iki 2005-02-18 Kalėjimų departamentui vadovavo direktorius Rimvidas Kūgis. Direktorius teisingumo ministrui jo nustatyta tvarka teikia Kalėjimų departamento veiklos ataskaitas ir teisingumo ministro reikalavimu atsiskaito už savo veiklą.

Departamento direktorius nuo 2006-10-31 turi tris direktoriaus pavaduotojus. Jų veiklos sritys nustatytos pareigybių aprašymuose.

³ Lietuvos Respublikos tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto patvirtinimo įstatymas (2000-04-18 Nr. VIII-1631)

⁴ Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2000-09-01 įsakymu Nr. 184 patvirtinti Kalėjimų departamento nuostatai

⁵ Kalėjimų departamento direktoriaus 2006-01-27 įsakymu Nr. 4/07-31 „Dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos darbo reglamento patvirtinimo“ patvirtintas Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos darbo reglamentas (toliau – Darbo reglamentas); Iki 2006-01-27 galiojo direktoriaus 2003-01-17 įsakymu Nr. 4/07-15 patvirtintas Darbo reglamentas

Audito objektas – Valstybės kapitalo investicijos, skirtos bausmių vykdymo sistemos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti, ir bausmių vykdymo sistemos personalas.

Audito tikslai:

- įvertinti, ar Kalėjimų departamentas taupiai naudojo valstybės biudžeto lėšas, skirtas valstybės kapitalo investicijoms (toliau – valstybės kapitalo investicijos);
- įvertinti, ar bausmių vykdymo sistemoje įsteigtos pareigybės pagrįstai priskirtos statutiniams valstybės tarnautojams.

VERTINIMO KRITERIJAI

Veiklai įvertinti pasirinkti vertinimo kriterijai:

- investicijų projektų įgyvendinimo trukmė;
- planuotų rezultatų pasiekimo lygis;
- statutinių pareigybių steigimo pagrįstumas;
- ar subjekto veikla, įgyvendinant investicijų projektus ir formuojant personalą, atitinka teisės aktų reikalavimus (subjekto veiklos ir teisės aktų nuostatų atitikimo vertinimas atliekamas tiek, kiek tai reikia veiklos audito tikslams pasiekti ir vykdomai veiklai įvertinti).

AUDITO PROCESAS

Audituojamas laikotarpis – 2005 m. Kai kuriais atvejais tendencijoms ir pokyčiams nustatyti panaudoti 2000–2006 m. duomenys ir informacija.

Audito metu duomenis ir informaciją raštu, elektroniniu paštu ar bendraudami su darbuotojais visais lygmenimis surinkome iš Kalėjų departamento, jam pavaldžių įstaigų, kuriose vykdomi atrinkti investicijų projektai. Detalesnei analizei buvo atrinkti per 2002–2006 m. laikotarpį daugiausiai finansuoti 3 investicijų projektai. Atranka buvo aptarta su Kalėjų departamento vadovybe. Audito metu nagrinėjome strateginio veiklos plano ir trijų investicijų projektų, kaip programos priemonių, rengimą: valstybės kapitalo investicijų planavimą – investicijų projektų ruošimą, atrinkimą ir pateikimą įtraukti į atitinkamų metų Valstybės investicijų programą; investicijų projektų įgyvendinimą; valstybės kapitalo investicijų naudojimo kontrolę. Visi Kalėjų departamento vykdyti investicijų projektai pateikti 1 priede.

Atsižvelgiant į tai, kad statutiniai valstybės tarnautojai bausmių vykdymo sistemoje sudaro apie tris ketvirtadalius visų darbuotojų, o jų nustatytas darbo užmokestis yra pastebimai didesnis už valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokestį, auditas buvo orientuotas į statutinių valstybės tarnautojų pareigybių nustatymo pagrįstumą, laisvas jų pareigybes, ar yra vidinių rezervų lėšas, skiriamas darbo užmokesčiui, naudoti taupiau. Siekiant objektyvesnių išvadų, darbuotojų statusas buvo vertinamas atrankos būdu visoje bausmių vykdymo sistemoje. Vertindami statutinių valstybės tarnautojų pareigybių steigimo pagrįstumą vadovavomės Statutu, Viešojo administravimo įstatymu, Valstybės tarnybos įstatymu, Kalėjų departamento ir jam pavaldžių pataisos įstaigų struktūrinių padalinių nuostatais, darbuotojų pareigybių aprašymais.

Audito įrodymai gauti taikant tikrinimo (dokumentinio), skaičiavimo, stebėjimo, apklausos procedūras. Duomenys analizuoti loginės, sisteminės, struktūrinės ir statistinės analizės būdais. Audito metu buvo laikomasi prielaidos, kad pateikti dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos tiksliai atitinka originalus.

AUDITO REZULTATAI

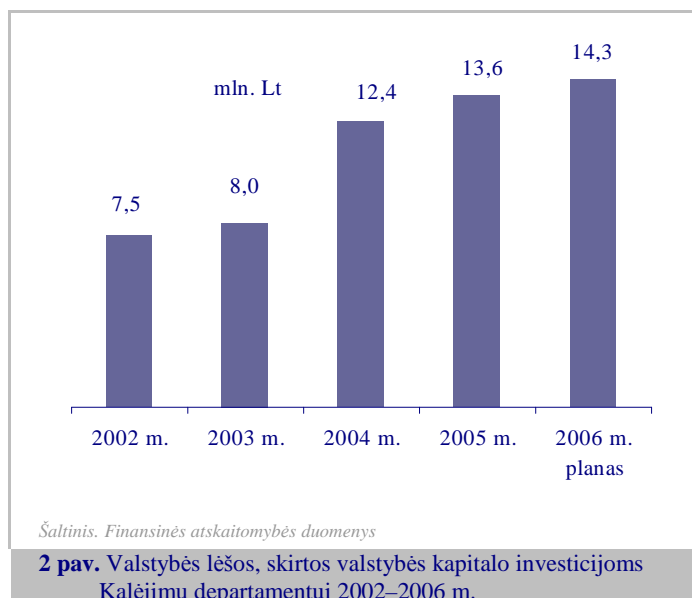
1. VALSTYBĖS KAPITALO INVESTICIJŲ PLANAVIMAS

Kalėjų departamento misija – progresyvaus bausmių atlikimo ir humaniškumo principais pagrįstos bausmių vykdymo sistemos veiklos užtikrinimas⁶. Kalėjų departamento misijai įgyvendinti nustatyti strateginiai tikslai yra suderinti su Vyriausybės veiklos programa ir išdėstyti prioriteto tvarka.

Strateginiams tikslams įgyvendinti Kalėjų departamentas 2005 m. vykdė 6 programas, viena iš jų – Statybos, projektavimo darbų ir ilgalaikio turto įsigijimo programa (toliau – Programa).

⁶ Kalėjų departamento 2005-2007 m. strateginis veiklos planas

Šios Programos asignavimų dalis 2005 m. sudarė 9,3 proc. (13,6 mln. Lt) visų Kalėjimų departamentui skirtų lėšų. Valstybės lėšos, skirtos investicijų projektams vykdyti, nuo 2002 metų kasmet didėjo (2 pav.). Programos tikslui – siekti, kad bausmių vykdymo sistemos materialinė ir techninė bazė atitiktų Lietuvos higienos normų ir kitų teisės aktų reikalavimus – įgyvendinti nustatytas vienas uždavinys – užtikrinti nuteistiesiems ir suimtiesiems įstatymais numatytas buitines, sveikatos priežiūros, o administracijos personalui – darbo sąlygas.

Šis uždavinys nesuteikia galimybės nustatyti, ką Kalėjimų departamentas atliks biudžetiniais metais siekdamas Programos tikslų, ir kokių jis tikisi rezultatų, kaip reikalaujama Strateginio planavimo metodikos 40 p., t. y. kokiam skaičiui nuteistųjų ir suimtųjų per biudžetinius metus turimais ištekliais bus pagerintos įstatymais numatytos buitines, sveikatos priežiūros sąlygos, taip pat kokiam administracijos personalo skaičiui ir kaip bus pagerintos darbo sąlygos.

Mūsų nuomone, dėl to, kad suformuluotas uždavinys nenurodo konkretaus pagrindinio rezultato, kuris turi būti pasiektas, nėra konkrečių įsipareigojimų ir atsakomybės už jo nepasiekimą.

Audito metu palyginome Programos uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijaus – Suimtųjų ir nuteistųjų miegamųjų patalpų plotas kv. m., tenkantis vienam nuteistajam ir suimtajam – reikšmes. Nustatyta, kad kiekvienais metais planuojamos mažesnės vertinimo kriterijų reikšmės negu ankstesniais metais jau pasiektas rezultatas (1 lentelė).

1 lentelė. Programos uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų reikšmių palyginimas

Vertinimo kriterijus	Metai	Planas	Faktas
Miegamųjų patalpų plotas, tenkantis vienam nuteistajam ir suimtajam (kv. m)	2003	2,8	3,1
	2004	2,9	4,2
	2005	3,2	4,0

Šaltinis. Kalėjimų departamento 2003, 2004 ir 2005 m. veiklos ataskaitų duomenys

Programos uždaviniui įgyvendinti 2005 m. buvo numatytos dvi konkrečiai neapibrėžtos priemonės:

- Pradėtų ir baigiamų objektų statyba bei senų pastatų rekonstrukcija;
- Aprūpinimas ilgalaikiu materialiuoju turtu.

Pagal finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 patvirtintos Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos (toliau – Investicijų planavimo metodika) 16 p. reikalavimus, investicijų projektai turėtų būti kaip sudėtinės strateginių veiklos planų ir vykdomų programų dalis. Mūsų nuomone, Programoje, kaip uždavinių įgyvendinimo priemonės, turėjo būti išvardyti konkretūs investicijų projektai, kurie 2005 m. buvo finansuojami iš valstybės biudžeto Programai įgyvendinti skirtomis lėšomis.

Kalėjų departamentas investicijų planų rengimo etape neatliko visų investicijų projektų analizės ir nepateikė alternatyvų, kaip reikalaujama Investicijų planavimo metodikos 7.3 p. Pagal Programos koordinatoriaus paaiškinimą „2004–2005 m. Kalėjų departamentas atskiros investicijų projektų analizės ir alternatyvų paieškos neatlikinėjo, todėl, kad visi investicijų projektai reglamentuoti LR Vyriausybės sprendimais“. Taip pat atkreipėme dėmesį į tai, kad atskirų investicijų projektų nustatyti vertinimo kriterijai nesuteikia pakankamai aiškios informacijos apie projekto įgyvendinimo rezultatus, t. y. neleidžia vertinti, kaip pasikeitė ir pagerėjo nuteistųjų ir suimtųjų asmenų gyvenimo ir laikymo sąlygos atskirose pataisos įstaigose, tardymo izoliatoriuose ar Laisvės atėmimo vietų ligoninėje (2 priedas).

Programos koordinatoriais 2005 m. buvo paskirti Kalėjų departamento direktoriaus pavaduotojas ir Planavimo skyriaus vyriausiasis specialistas, kurie kartu su pavaldžių įstaigų vadovais buvo įpareigoti užtikrinti, kad laiku būtų įgyvendinti nustatyti Programos tikslai ir uždaviniai. Atkreiptas dėmesys, kad 2005 m. vykdomos Programos vienas koordinatorius metų pabaigoje buvo pakeistas ir vietoj direktoriaus pavaduotojo skirtas Planavimo skyriaus viršininkas⁷.

1.1 Programos „Statybos, projektavimo darbai ir ilgalaikio turto įsigijimas“ rengimo teisinės prielaidos

Vyriausybė 1997 m. pritarė Laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo vietų kapitalinės statybos darbų 1998–2000 metų programai⁸, kuri iš esmės liko neįgyvendinta, o 2004 m. patvirtino naują – Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programą (toliau – Renovavimo programa)⁹, pagal kurią numatyta įgyvendinti 14 priemonių (investicijų projektų).

Renovavimo programoje numatyti tikslai – iki 2010 m. rekonstruoti įkalinimo įstaigas, kad jos atitiktų Lietuvos higienos normų ir Europos kalinimo įstaigų taisyklių nustatytus reikalavimus, pagerinti įkalinamųjų asmenų gyvenamąją aplinką, sveikatos priežiūrą, perkelti Laisvės atėmimo vietų ligoninę, aprūpinti bausmių vykdymo institucijas ilgalaikiu materialiuoju turtu. Vienas iš

⁷ Kalėjų departamento direktoriaus 2004-12-30 įsakymas Nr. 4/07-308 „Dėl Kalėjų departamento ir jam pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų, atsakingų už Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų 2005 metų programų vykdymą, vykdymo kontrolę ir vykdymo ataskaitų pateikimo tvarkos nustatymo“; 2005-11-17 įsakymas Nr. 4/07-222 „Dėl Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų, atsakingų už 2005 m. programų vykdymą, vykdymo kontrolę, ir vykdymo ataskaitų pateikimo tvarkos nustatymo“

⁸ Vyriausybės 1997-12-30 nutarimas Nr. 1498 „Dėl laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo vietų kapitalinės statybos priemonių“

⁹ Vyriausybės 2004-05-24 nutarimas Nr. 619 „Dėl įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programos patvirtinimo“

Renovavimo programoje numatytų rezultatų – bus įrengtos 1 348 naujos vietos įkalintiems asmenims ir 630 vietų kapitališkai suremontuota. Šiai programai įgyvendinti kasmet numatyta iš valstybės biudžeto arba kitų fondų pirmiausiai finansuoti programoje nurodytus investicijų projektus, iki 2010 m. iš viso skirti 81 mln. 734 tūkst. Lt, kasmet – po 13 mln. 622 tūkst. Lt. Renovavimo programoje numatyti investicijų projektų įgyvendinimo terminai ir nurodytos sąmatinės objektų vertės. Šios programos vykdymą pavesta užtikrinti Kalėjimų departamentui.

Dalis Renovavimo programoje nurodytų investicijų projektų (5 iš 14) turėjo būti įgyvendinti 2005 m., tačiau iki šiol planuotų rezultatų nustatytais terminais nepasiekta. Taip pat žymiai padidėjo Renovavimo programoje nurodytos investicijų projektų bendrosios sąmatinės vertės. Palyginus Renovavimo programoje nurodytų priemonių (investicijų projektų) sąmatines vertes su Kalėjimo departamento parengtos Nebaigtų statinių, statomų iš valstybės lėšų, 2006 m. ataskaitos¹⁰ duomenimis, visų investicijų projektų bendra vertė padidėjo 36,3 mln. Lt, arba 44,2 proc. (nuo 82,2 iki 118,56 mln. Lt).

Per dvejus Renovavimo programos įgyvendinimo metus ši programa tikslinama nebuvo, nors dauguma Vyriausybės 2004 m. patvirtintų priemonių nebeatitinka esamos situacijos (išaugo investicijų projektų bendra vertė, pailgėjo jų įgyvendinimo trukmė). Kalėjimų departamentas, kuriam pavesta užtikrinti šios programos vykdymą, neteikė siūlymų Vyriausybei dėl Renovavimo programos tikslinimo.

Kalėjimų departamento teigimu, Renovavimo programoje numatytų investicijų projektų bendra vertė padidėjo dėl objektyvių ir subjektyvių priežasčių, tačiau jų nuomone, „*patvirtintą programą jau po metų koreguoti netikslinga. Programą koreguoti būtų tikslingiausia 2007 metų pabaigoje, kad siekiami tikslai atitiktų programos nuostatas*“. Mūsų nuomone, laiku nepatikslinus Renovavimo programos, didėja rizika, kad bus nepasiekti šios programos tikslai.

1.2 Investicijų projektų prioritetų nustatymas ir finansavimas

Planuojant lėšas investicijų projektams nustatomas kiekvieno projekto prioritetas kitų investicijų projektų atžvilgiu. Siūlomų įgyvendinti Kalėjimų departamento parengtų investicijų projektų prioritetus nustato ne Teisingumo ministerija, kaip reikalaujama Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 6 p. ir 16 p., o Kalėjimų departamentas. Pagal Planavimo skyriaus atsakingų darbuotojų paaiškinimą, Kalėjimų departamento suformuotų investicijų projektų įgyvendinimo prioritetų Teisingumo ministerija nekeitė.

Audito metu nustatyta atveju, kai investicijų projektų įgyvendinimo prioritetai buvo nustatyti nepakankamai pagrįstai. Pavyzdžiui, 2005 m. investicijų projektui „Kybartų atvirosios kolonijos rekonstravimas į pataisos namus“ buvo suteiktas aukštesnis prioritetas (5) negu tardymo

¹⁰ Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikta Kalėjimų departamento 2006-03-22 ataskaita Nr. 10/07-881 „Nebaigtų statinių, statomų iš valstybės lėšų, 2006 m. sausio 1d. būklės ataskaita“

izoliatorių rekonstrukcijų projektams (14 ir 17), o Kalėjų departamento strateginiuose veiklos planuose nuolat akcentuojama, kad ypač perpildyti tardymo izoliatoriai. Taip pat Renovavimo programoje nurodyta, kad pirmiausiai būtina rekonstruoti avarinės būklės pastatus, didinti įkalintiems asmenims, iš jų tiems, kurie gydomi, gyvenamųjų patalpų plotą, kad jis atitiktų Lietuvos higienos normas. Įvardyta, kad Šiaulių tardymo izoliatoriaus, Lukiškių tardymo izoliatoriaus–kalėjimo ir Laisvės atėmimo vietų ligoninės pastatai yra avarinės būklės ir, palyginti su higienos norma, vienam asmeniui tenka mažiausiai gyvenamųjų patalpų ploto. Kybartų atvirosios kolonijos pastatai nebuvo avarinės būklės, o miegamųjų patalpų plotas, tenkantis vienam nuteistajam, buvo 31,2 kv. m., t. y. daug didesnis už normą.

Atkreiptas dėmesys, kad nustatyti investicijų projektų prioritetai kasmet buvo keičiami (3 priedas) ir neretai investicijų projektai buvo finansuojami ne pagal nustatytus prioritetus. Pavyzdžiui, investicijų projektui „Buvusio Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo rekonstravimas į Kauno tardymo izoliatorių (administracinis pastatas ir ūkinio aptarnavimo patalpos)“ 2004 m. buvo nustatytas 16 prioritetas kitų projektų atžvilgiu, 2005 m. – 3, o 2006 m. – 14 prioritetas. Investicijų projektui „Šiaulių tardymo izoliatoriaus šilumos tiekimo sistemos rekonstravimas, priėmimo ir skirstymo punkto ir trumpalaikių pasimatymų kambarių įrengimas“ 2004 m. buvo numatytas 1 prioritetas, 2005 m. – 14 prioritetas, tačiau nei 2004 m., nei 2005 m. jis nebuvo finansuojamas. 2006 m. į Valstybės investicijų programą įtrauktas naujas projektas „Šiaulių tardymo izoliatoriaus Šiauliuose, Trakų g. 10, rekonstravimas“, kuriam nustatytas 11 prioritetas. Investicijų projektui „Buvusio Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo rekonstravimas į Kauno tardymo izoliatorių (administracinis pastatas ir ūkinio aptarnavimo patalpos)“ 2005 m. buvo nustatytas 3 prioritetas, tačiau finansuojamas nebuvo.

Kalėjų departamentas neturi investicijų projektų įgyvendinimo prioritetų nustatymo kriterijų ir tai, mūsų nuomone, lemia, kad kai kuriais atvejais prioritetai nustatomi nepakankamai pagrįstai. Dažnas prioritetų keitimas ir pailgėjusi investicijų projektų įgyvendinimo trukmė rodo, kad Kalėjų departamentas neturi bausmių vykdymo sistemos ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto sukūrimo ir atnaujinimo ilgalaikės strategijos, kuri leistų efektyviau panaudoti valstybės kapitalo investicijas.

1.3 Investicijų projektų įgyvendinimo trukmė

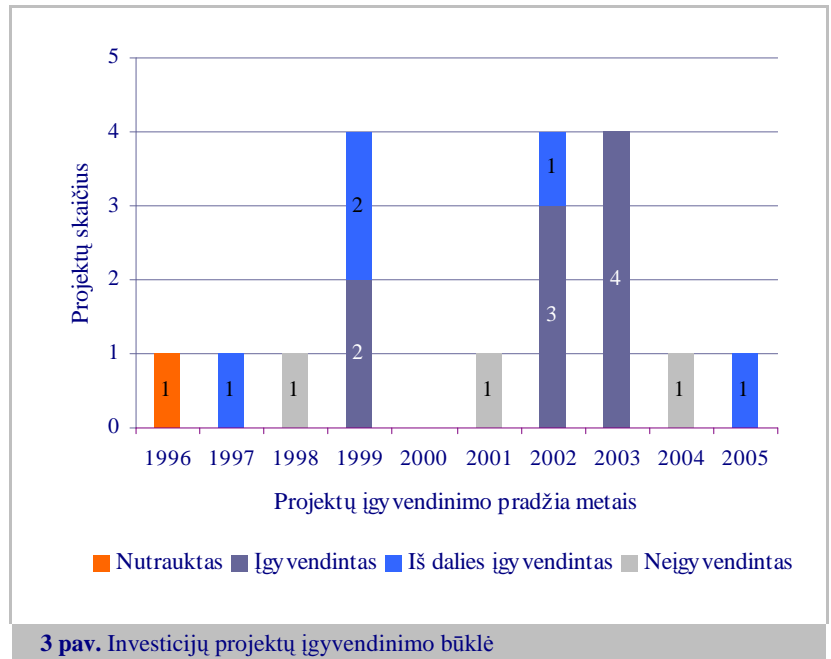
Audito metu analizuojant, kiek laiko užtrunka investicijų projektų įgyvendinimas, buvo vertinami 1996–2005 m. laikotarpiu vykdyti investicijų projektai. Nustatyta, kad per šį laikotarpį visiškai įgyvendinti tik 9 iš 18 investicijų projektai (50,0 proc.), 1 projektas nutrauktas (3 pav. ir 1 priedas). Du investicijų projektai, pradėti įgyvendinti 1997 m. ir 1999 m., nors jų planuotas įgyvendinimo terminas pasibaigęs 2005 m., įgyvendinti tik iš dalies (1 ir 2 pavyzdžiai).

Kalėjimų departamentas, nesilaikydamas Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 23 p. reikalavimų, šių projektų vykdymą sustabdė, o pradėjo įgyvendinti naują investicijų projektą „Kybartų atvirosios kolonijos rekonstravimas į pataisos namus“.

Kalėjimų departamento teigimu, jis „vadovavosi Valstybės kapitalo planavimo metodikos 23 p., nes investicijų projektas „Kybartų atvirosios kolonijos

rekonstravimas į pataisos namus“ atitiko minėto punkto 2 papunkčio (investicijų projektai, dėl kurių yra Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai (sprendimai) reikalavimus“.

Pažymėtina, kad dėl visų investicijų projektų, kuriuos įgyvendina Kalėjimų departamentas, yra priimtas Vyriausybės sprendimas, t. y. jie numatyti Renovavimo programoje.

1 pavyzdys

1997 m. pradėto įgyvendinti investicijų projekto „Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo rekonstravimas į tardymo izoliatorių“ įgyvendinimo terminas 2005 m., tačiau per nurodytą terminą neįgyvendintas. Taip pat šis investicijų projektas nebuvo įtrauktas į 2005 ir 2006 m. Valstybės investicijų programą.

2 pavyzdys

1999m. pradėto įgyvendinti investicijų projekto „Lukiškių tardymo izoliatoriaus 2-ojo korpuso rekonstravimas“ planuotas įgyvendinimo terminas buvo 2005m. Nors buvo nebaigtas įgyvendinti, šis projektas į Valstybės investicijų programą 2005m. nebuvo įtrauktas. 2006 m. projektas finansuojamas (planas 500,0 tūkst. Lt).

Nustatyta, kad Kalėjimų departamento Finansų ministerijai pateiktose investicijų projektų charakteristikose nurodyti projektų įgyvendinimo terminai dažnai nukeliami. Audito metu atliktais skaičiavimais, vieno investicijų projekto įgyvendinimo trukmė 2004 m. vidutiniškai buvo 3,8 metai, o 2006 m. pradžioje ji pailgėjo iki 5,3 metų. Per dvejus metus investicijų projekto įgyvendinimo trukmė vidutiniškai pailgėjo 1,5 metų (4 priedas).

Mūsų nuomone, dėl ilgos investicijų projektų įgyvendinimo trukmės, pabrangus statyboms, didėja investicijų projektų vertė ir taip sudaromos prielaidos netaupiai naudoti valstybės lėšas.

1.4 Valstybės kapitalo investicijų naudojimo kontrolė

Renovavimo programos vykdymą pavesta užtikrinti Kalėjimų departamentui.

Audito metu nustatyta, kad investicijų projektų įgyvendinimo pavaldžiose įstaigose kontrolė buvo vykdoma nepakankamai efektyviai. Nustatyti teisės aktų pažeidimai, įgyvendinant investicijų projektus (žr. ataskaitos 2 ir 3 skirsnius), rodo, kad kontrolė yra nepakankama.

Metinius kapitalinės statybos ir pastatų bei statinių remonto planus sudaro ir kontroliuoja jų vykdymą įstaigose ir valstybės įmonėse Planavimo skyrius (Planavimo skyriaus nuostatų 5.18 p.). Remiantis pateiktais duomenimis, Kalėjų departamento atstovas kiekvieną mėnesį tikrina vykdomų investicijų projektų statybos darbų aktus ir pasirašo pažymą apie atliktų darbų ir išlaidų vertę. Taigi šių pažymų pasirašymas yra vienintelė priemonė, siekiant užtikrinti valstybės kapitalo investicijų naudojimo kontrolę įgyvendinant investicijų projektus.

Viešųjų pirkimų skyrius, kurio pagrindinis uždavinys yra organizuoti Kalėjų departamentui, jam pavaldžioms įstaigoms ir valstybės įmonėms prie pataisos namų darbų centralizuotą pirkimą, centralizuotų viešųjų darbų pirkimų 2003–2005 m. neorganizavo. Kalėjų departamentui pavaldžios įstaigos viešus darbų pirkimus atliko savarankiškai.

Centralizuoto vidaus audito skyrius 2004–2005 m. neatliko Kalėjų departamento programos „Statybos, projektavimo darbai ir ilgalaikio turto įsigijimas“ vykdymo vertinimo.

Audito metu atkreiptas dėmesys, kad pateikdamas ataskaitą Statistikos departamentui apie valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, naudojimą 2004–2005 m., Kalėjų departamentas nustatyta tvarka nepateikė visos informacijos, t. y. duomenų apie vykdytus viešuosius pirkimus įgyvendinant investicijų projektą „Ilgalaikio turto įsigijimas“ (ataskaitos VIP-01 2 skyrius).

Išvados:

1. Kalėjų departamento Statybos, projektavimo darbai ir ilgalaikio turto įsigijimo 2005 metų programa sudaryta nesilaikant Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 patvirtintos Strateginio planavimo metodikos 39 p. ir 40 p. ir finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 patvirtintos Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 16 p. reikalavimų, t. y. programos uždaviniai, priemonės ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai suformuluoti nepakankamai konkrečiai, todėl nesuteikia visos informacijos apie programos įgyvendinimo rezultatus ir nenumato įsipareigojimų ir atsakomybės už tikslų pasiekimą, o apsiriboja gaunamų lėšų valstybės kapitalo investicijoms panaudojimu.

2. Daugiau kaip trečdalis (5 iš 14) Vyriausybės 2004-05-24 nutarimu Nr. 619 patvirtintos Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programos priemonių (investicijų projektų) turėjo būti įgyvendintos iki 2005 m., tačiau iki šiol darbai neužbaigti, todėl yra rizika, kad laiku nebus pasiekti šios programos tikslai.

3. Kalėjų departamentas, kuriam buvo pavesta užtikrinti Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programos vykdymą, neteikė siūlymų Vyriausybei dėl programos tikslinimo, nors dauguma Vyriausybės 2004 m. patvirtintų programos priemonių nebeatitinka esamos situacijos (daugiau kaip 40 proc. padidėjo investicijų projektų bendra vertė, pailgėjo jų įgyvendinimo trukmė).

4. Kalėjų departamentas neturi investicijų projektų įgyvendinimo prioritetų nustatymo kriterijų ir tai lemia, kad kai kuriais atvejais prioritetai nustatomi nepakankamai pagrįstai. Dažnas prioritetų keitimas ir pailgėjusi investicijų projektų įgyvendinimo trukmė

rodo, kad Kalėjimų departamentas neturi bausmių vykdymo sistemos ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto sukūrimo ir atnaujinimo ilgalaikės strategijos, kuri leistų efektyviau panaudoti valstybės kapitalo investicijas.

5. Nepakankama Kalėjimų departamento vykdoma investicijų projektų įgyvendinimo kontrolė didina riziką, kad ir ateityje valstybės lėšos, skirtos valstybės kapitalo investicijoms, gali būti naudojamos netaupiai ir neracionaliai.

2. INVESTICIJŲ PROJEKTŲ, SUSIJUSIŲ SU LAISVĖS ATĖMIMO VIETŲ LIGONINĖS PERKĖLIMU, ĮGYVENDINIMAS

Laisvės atėmimo vietų ligoninei (toliau – ligoninė) perkelti iš Lukiškių skg. 6, Vilniuje, į kitas patalpas buvo vykdomi du investicijų projektai:

- 1996–2004 m. – „Laisvės atėmimo 350 vietų ligoninės, Vilniuje, Santariškėse statyba“;
- nuo 2005 m. – „Laisvės atėmimo ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus“.

Ligoninė, skirta gydyti nuteistuosius ir suimtuosius, nei pagal sanitarinę, nei pagal techninę statinių būklę neatitinka gydymo ir profilaktikos įstaigoms keliamų reikalavimų. Europos komitetas prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą rekomendacijose (91 paragrafas) 2000 m. vasario mėn. Lietuvos Respublikos Vyriausybei rašė, kad veikianti Laisvės atėmimo vietų ligoninė neatitinka jai keliamų reikalavimų.

2.1 Investicijų projektas „Laisvės atėmimo 350 vietų ligoninės, Vilniuje, Santariškėse statyba“

Vilniaus miesto valdyba 1993m. nutarė¹¹ pastatyti naują 350 lovų ligoninę ir aprūpinti ją nauja medicinine įranga. Leidimas vykdyti ligoninės statybą Santariškėse, Vilniuje, išduotas ir projektavimo darbai buvo atlikti 1996 m. Bendra sąmatinė investicijų projekto vertė buvo 65,8 mln. Lt. Pagal Kalėjimų departamento direktoriaus 2003 m. patikslintą „Respublikinės 350 lovų ligoninės Santariškėse statybos investicinę programą“, ligoninę buvo planuojama pastatyti 2004 m. Investicijų projekte „Laisvės atėmimo 350 vietų ligoninės, Vilniuje, Santariškėse statyba“ (toliau – Ligoninės statybos projektas) buvo nurodyta, kad alternatyvų šiam projektui nėra.

Ligoninės statybos projektą vykdė Laisvės atėmimo vietų ligoninė, esanti Lukiškių skg. 6, Vilnius. Tačiau šis 8 metus vykdytas Ligoninės statybos projektas, kuriam įgyvendinti buvo panaudota 8,9 mln. Lt valstybės biudžeto lėšų, 2004 m. buvo nutrauktas, Vyriausybės nutarimu¹² nebaigti statyti ligoninės pastatai 2004 m. įtraukti į privatizuojamų objektų sąrašą ir perduoti Valstybės turto fondui. Iki 2004 m. jau buvo pastatyta maskuojanti 6 m. aukščio tvora, atlikta 70 proc. dermatovenerologinio korpuso bendrų statybinių darbų. Taip pat buvo pradėta statyti du

¹¹ Vilniaus miesto valdybos 1993-11-18 potvarkis Nr. 2102V „Dėl Vilniaus miesto mero 1993 m. spalio 28 d. potvarkio Nr. 1994V dalinio pakeitimo“

¹² Vyriausybės 2004-02-18 nutarimas Nr. 179 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. vasario 23 d. nutarimo Nr. 228 „Dėl privatizavimo objektų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“

gydomuosius korpusus (terapijos ir diagnostikos), buvo pastatyta transformatorinė, aukštos įtampos elektros oro linija ir kiti inžineriniai tinklai.

Remiantis Laisvės atėmimo vietų ligoninės pateiktais duomenimis, pagal valstybės turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise 2004-09-27 perdavimo ir priėmimo aktą Nr. 401571 2004 m. ligoninė perdavė, o Valstybės turto fondas priėmė valstybei nuosavybės teise priklausanti turtą (pastatus, kitus statinius, inžinerinius tinklus ir trumpalaikį turtą), kurio bendra likutinė vertė – 8,9 mln. Lt.

Vilniaus apskrities viršininko 2004-11-15 įsakymu Nr. 2.3-8901-01 „Dėl valstybinės žemės sklypo Santariškių kvartale, Vilniuje, kadastrinis Nr. 0101/0005:192, panaudos sutarties nutraukimo“ 6,4822 ha ploto valstybinės žemės sklypo, esančio Santariškių kvartale, Vilnius, panaudos sutartis Nr. 41 K01/98-15389, 1998-05-07 pasirašyta su Laisvės atėmimo vietų ligonine, buvo nutraukta. 1998 m. užfiksuotais kadastro duomenimis 6,4822 ha žemės sklypo indeksuota vertė buvo 1,7 mln. Lt.

Valstybės turto fondas 2006-06-12 raštu Nr. (25)-3R-1239 „Dėl informacijos pateikimo“ informavo, kad ligoninės statinių ir inžinerinių tinklų (toliau – privatizavimo objekto) ir šiam objektui priskirto žemės sklypo, esančių Santariškių g. 45, Vilniuje, viešas aukcionas įvyko ir sutartis dėl privatizavimo objekto pirkimo–pardavimo su pirkėju buvo pasirašyta 2005 m. Visa privatizavimo objekto ir žemės sklypo pardavimo kaina – 30,9 mln. Lt, iš jų: privatizavimo objekto – 9,3 mln. Lt ir 6,4822 ha žemės sklypo – 21,6 mln. Lt. Šiuo metu privatizuotų objektų teritorijoje, nugriovus buvusius ligoninės statinius, statomi privatūs gyvenamieji namai.

Pagal Kalėjų departamento paaiškinimą, 2004 m. buvo nuspręsta nutraukti Ligoninės statybos projekto įgyvendinimą ir nebaigtą statyti ligoninę siūlyti įtraukti į privatizuojamų objektų sąrašą dėl to, kad *„naujos Laisvės atėmimo vietų ligoninės statyba tapo netikslinga, nes pagal skiriamus asignavimus valstybės kapitalo investicijoms vykdyti minėtos ligoninės statyba tęsėsi ilgus metus (pagal Kalėjų departamentui tuo metu skiriamus asignavimus statybai, likusius 56,9 mln. litų galima būtų įsisavinti per 20 metų), o dėl sumažėjusio nuteistųjų skaičiaus Pravieniškių gydymo ir pataisos namuose esami pastatai ir toliau būtų naudojami neracionaliai“*.

Mūsų nuomone, tai akivaizdžiai parodo investicijų planavimo trūkumus. Nepakankama investicijų projekto įgyvendinimo galimybių analizė, alternatyvų paieška ir kiti planavimo trūkumai lėmė tai, kad praėjus 8 metams nuo investicijų projekto įgyvendinimo pradžios, kai ligoninės statybai jau buvo panaudota 8,9 mln. Lt biudžeto lėšų, šio projekto įgyvendinimas buvo nutrauktas, o ligoninės perkėlimui buvo pasiūlytas kitas būdas – naujas investicijų projektas „Laisvės atėmimo ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus“.

Taigi daug metų vykdytas Ligoninės statybos projektas rezultato nepasiekė, nes iki šiol liko neišspręstas ligoninės, kurios statiniai 2002 m. nustatytą tvarka pripažinti avariniais, perkėlimo į naujas patalpas klausimas.

2.2 Investicijų projektas „Laisvės atėmimo vietų ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus“

2005 m. į Valstybės investicijų programą buvo įtrauktas naujas, su Laisvės atėmimo vietų ligoninės perkėlimu susijęs, investicijų projektas – „Laisvės atėmimo ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus“ (toliau – Ligoninės perkėlimo projektas).

Renovavimo programoje buvo numatyta, kad šio investicijų projekto sąmatinė vertė – 6,8 mln. Lt. Investicijų projektą buvo numatyta įgyvendinti 2005 m. Buvo planuota, kad gydymosi ir buities sąlygos pagerės 350 gydomų asmenų.

Ligoninės perkėlimo projektą parengė Kalėjimų departamentas, kuris atlieka pradinio valstybės kapitalo investicijų planavimo etapo darbus, kontroliuoja investicijų projekto įgyvendinimą ir atsako už numatomus pasiekti rezultatus.

Audito metu nustatyta, kad Kalėjimų departamentas dėl siūlomo 2005 m. įgyvendinti Ligoninės perkėlimo projekto Finansų ministerijai laiku nepateikė visų dokumentų, kurie turėjo būti parengti, kaip to reikalaujama Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 21 p. ir 22 p., dėl statinio statybos pagrindimo visos projekto vertės ir statinio projekto ekspertizės aktų.

Pagal Kalėjimų departamento vadovybės paaiškinimą, Kalėjimų departamentas neturėjo galimybės laiku pateikti išsamaus investicijų projekto dėl to, kad „*Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo programai Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė 2004 m. gegužės 24 d., o Valstybės kapitalo investicijų projektus Finansų ministerijai reikėjo pateikti iki 2004 m. birželio 4 d.*“. Papildomi dokumentai, parengti šiam investicijų projektui įgyvendinti, Finansų ministerijai buvo pateikti 2005 m..

Ligoninės perkėlimo projektui kitų projektų atžvilgiu 2005 m. buvo nustatytas ketvirtas prioritetas. Šį projektą vykdo Pravieniškių gydymo ir pataisos namai.

Nustatyta, kad Ligoninės perkėlimo projektas buvo pradėtas vykdyti jo dar neįtraukus į Valstybės investicijų programą:

1) 2004-06-30 Pravieniškių gydymo ir pataisos namai su UAB „Specialusis projektas“ (rangovas) pasirašė projektavimo darbų rangos sutartį Nr. 58, pagal kurią rangovas įsipareigojo atlikti 5 korpusų projektavimo darbus ir statybos pagrindimą, parengti techninius dokumentus ir perduoti juos užsakovui iki 2004-11-30. Pravieniškių gydymo ir pataisos namai už parengtą projektinę dokumentaciją rangovui 2004 m. sumokėjo 213,0 tūkst. Lt. Kadangi lėšos minėto investicijų projekto statinių projektavimo darbams ir techninei dokumentacijai parengti 2004 m. Valstybės investicijų programoje nebuvo numatytos, už projektinę dokumentaciją apmokėti, nesilaikant Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 patvirtintos Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos 31 p. reikalavimų, Kalėjimų departamentas lėšas skyrė iš kitam investicijų projektui įgyvendinti numatytų valstybės kapitalo investicijų;

2) pradėti vykdyti pastatų rekonstrukcijos darbai, neteisingai juos įvardijant remonto darbais, ir už juos 1 049,5 tūkst. Lt sumokėta iš programos „Bausmių vykdymo sistemos veiklos užtikrinimas“ lėšų. Buvo numatyta, kad remontui skirtomis lėšomis turi būti atliktas „*Tuberkuliozinio korpuso remontas ir gyvenamųjų patalpų remontas, perkeliant LAV ligoninę į Pravieniškes (6 000 kv. m.)*“. Tuo tarpu pagal Projektavimo darbų programą Ligoninės perkėlimo projekto „...projektavimo darbai apima šiuos pastatus: <...> 2. Pastatas 6 D3/p – numatoma įrengti tuberkuliozės skyrių; <...>“. Mūsų teiginį, kad pastatų rekonstrukcijos (statybos) darbai buvo neteisingai įvardyti remonto darbais, patvirtina ir tas faktas, kad Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymais¹³ Planavimo skyriaus vyresniajam inspektoriumi buvo išmokėta 1 631,68 Lt priemoka už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą – dviejų objektų (investicijų projektų), iš jų „Pravieniškių gydymo ir pataisos namų pertvarkymas į Laisvės atėmimo vietų ligoninę“ statybos techninę priežiūrą per 2004-04-01–2004-12-31 laikotarpį. Pagal Statybos įstatymo 2 str. 38 d., statinio statybos techninė priežiūra – statytojo (užsakovo) organizuota statinio statybos priežiūra nuo statinio statybos pradžios iki statinio pripažinimo tinkamu naudoti.

Ligoninės perkėlimo projektui įgyvendinti buvo panaudotos remonto lėšos, todėl yra rizika, kad bus nurodyta neteisinga šio investicijų projekto bendroji vertė ir rekonstruojamų Pravieniškių gydymo ir pataisos namų vertė nebus padidinta 1 049,5 tūkst. Lt.

Palyginus parengtą projektinę dokumentaciją su investicijų projekto charakteristika, matyti kad, nesilaikant Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 17 p. reikalavimų, Kalėjimų departamentas parengė ne visos apimties investicijų projektą, kuris į Valstybės investicijų programą buvo įtrauktas 2005 m. Iš penkių suprojektuotų pastatų į investicijų projektą buvo įtraukta tik dviejų korpusų rekonstrukcija.

Pagal Valstybės investicijų programą, 2005 m. pradžioje Ligoninės perkėlimo projektui buvo skirta 5,6 mln. Lt, įskaitant medicinos įrangos ir inventoriaus įsigijimą. Šiam investicijų projektui įgyvendinti buvo paskelbtas statybos darbų pirkimo supaprastintas atviras konkursas ir Pravieniškių gydymo ir pataisos namai 2005-02-24 su konkurso nugalėtoju (rangovu) sudarė 4 836 597 Lt vertės Statybos darbų sutartį Nr. 107. Su tuo pačiu rangovu 2005-09-01 buvo sudarytas papildomas susitarimas dėl 38 802 Lt papildomų darbų atlikimo. Pagal Statybos darbų sutartį ir papildomą susitarimą už 4 875 399 Lt rangovas įsipareigojo atlikti dviejų pastatų rekonstrukciją ir iki 2005-12-31 paruošti galutiniam priėmimui.

Teisingumo ministerija, neįvertinusi to fakto, kad Ligoninės perkėlimo projektui įgyvendinti jau sudaryta beveik 5 mln. Lt vertės Statybos darbų sutartis, 2005-09-12 paprašė Finansų ministerijos perskirstyti lėšas tarp investicijų projektų, pusiau (51,6 proc.) sumažinant šiam projektui skirtas lėšas. Pagal Kalėjimų departamento paaiškinimą, „*Teisingumo ministerija kreipėsi*

¹³ Kalėjimų departamento direktoriaus 2004-04-16 įsakymas Nr. 6-07-133, 2004-07-19 įsakymas Nr. 6/07-268, 2004-10-14 įsakymas Nr. 6/07-388, Ūkinės ir finansinės veiklos tarybos prie Kalėjimų departamento direktoriaus 2004-04-15 protokolas Nr. 12/07-309, 2004-07-15 protokolas Nr. 12/07-339 ir 2004-10-12 protokolas Nr. 12/07-353

į Finansų ministeriją prašydama atlikti lėšų perskirstymą, siekdama paspartinti objektų „Vilniaus socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigos pertvarkymas į pataisos darbų koloniją“ ir „Kybartų atvirosios kolonijos rekonstravimas į pataisos namus“ statybos darbus, kad minėti objektai 2006 m. pirmąjį pusmetį būtų pripažinti tinkamai naudoti“.

Vyriausybės nutarimu¹⁴ Ligoninės perkėlimo projektui skirtos lėšos buvo sumažintos iki 2,7 mln. Lt., o 2,9 mln. Lt perskirstyta kitiems vykdomiems projektams. Pagal Pravieniškių gydymo ir pataisos namų darbuotojų paaiškinimą, Statybos darbų sutartyje numatyti darbai – dviejų pastatų rekonstrukcija – nebaigti dėl sumažinto finansavimo. Pravieniškių gydymo ir pataisos namai, neįvertinę to, kad sumažinus investicijų projekto finansavimą, neužteks lėšų sumokėti už darbus, sutarties nepatikslino, o 2005-11-02 su tuo pačiu rangovu sudarė dar vieną papildomą susitarimą atlikti 180 102 Lt vertės darbus. Mūsų nuomone, dėl sumažinto finansavimo nepatikslinus Statybos darbų sutartyje numatytų darbų apimties ir atlikimo terminų, negali būti visiškai užtikrinta sudarytos sutarties vykdymo kontrolė.

Kalėjimų departamentas 2006 m. patikslino Ligoninės perkėlimo projektą: bendra projekto vertė buvo padidinta beveik 3 kartus (iki 18 mln. Lt) ir nukeltas įgyvendinimo terminas iki 2007 m. Padidėjusį lėšų poreikį pagrindžiančių dokumentų Kalėjimų departamentas audito metu nepateikė. Programos koordinatoriaus pateikiamoje informacijoje nurodyta, kad „Pradinis statybos pagrindimas buvo atliktas dviems korpusams. Po to jis buvo patikslintas pagal projektavimo programą visam kompleksui“. Pagal Pravieniškių gydymo ir pataisos namų atsakingų darbuotojų paaiškinimą, projekto vertė buvo padidinta dėl to, kad planuojama atlikti kitų 3–jų korpusų, kurių projektinė dokumentacija buvo parengta 2004 m., rekonstrukciją ir šiuo metu atliekama¹⁵ šių korpusų projekto ekspertizė. Taigi audito metu pateikti paaiškinimai patvirtina tai, kad į Valstybės investicijų 2005 m. programą investicijų projektas buvo įtrauktas ne visos apimties.

Mūsų nuomone, nesant parengto visos apimties Ligoninės perkėlimo projekto ir lėšų poreikio šiam projektui įgyvendinti pagrindimo, per metus perpus sumažinus projektui įgyvendinti skirtą finansavimą, neužtikrinamas nuoseklus darbų vykdymo ir lėšų planavimas ir sudaromos prielaidos netaupiai ir neefektyviai naudoti valstybės biudžeto lėšas.

Išvados:

1. Investicijų projektas „Laisvės atėmimo 350 lovų ligoninės, Vilniuje, Santariškėse statyba“, vykdytas 8 metus, 2004 m. buvo nutrauktas. Šiam projektui įgyvendinti skirtų 8,9 mln. Lt valstybės kapitalo investicijų buvo panaudota nerezultatyviai.

2. Investicijų projektas „Laisvės atėmimo vietų ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus“ 2004 m. buvo pradėtas vykdyti (nupirkti statinių rekonstrukcijos projektavimo darbai ir atlikta dalis pastatų rekonstrukcijos darbų, neteisingai įvardijant juos

¹⁴ Vyriausybės 2005-10-28 nutarimas Nr. 1148

remonto darbais) jo dar neįtraukus į Valstybės investicijų programą, todėl yra rizika, kad bus neteisingai nurodyta investicijų projekto bendroji vertė, kuri turės įtakos didinant rekonstruojamų Pravieniškių gydymo ir pataisos namų vertę.

3. Kalėjų departamentas, nesivadovaudamas Vyriausybės 2001 m. nutarimu Nr. 478 patvirtintos Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos 31 p. reikalavimais, 2004 m. skyrė 213 tūkst. Lt į Valstybės investicijų programą neįtrauktam investicijų projektui įgyvendinti.

4. Dėl nepakankamos investicijų projektų, skirtų Laisvės atėmimo vietos ligoninei perkelti, įgyvendinimo galimybių analizės, alternatyvų paieškos ir kitų investicijų planavimo trūkumų neužtikrinamas nuoseklus darbų vykdymas ir sudaromos prielaidos netaupiai ir nerezultatyviai naudoti valstybės biudžeto lėšas.

5. Laisvės atėmimo vietų ligoninės, kurios statiniai yra avarinės būklės, perkėlimo į kitas patalpas įgyvendinimas tęsiasi daugiau kaip 10 metų, tačiau ir toliau nukeliami investicijų projekto „Laisvės atėmimo vietų ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus“ įgyvendinimo terminai.

3. INVESTICIJŲ PROJEKTO „VILNIAUS SOCIALINĖS IR PSICHOLOGINĖS REABILITACIJOS ĮSTAIGOS REKONSTRAVIMAS Į PATAISOS DARBŲ KOLONIJĄ“ ĮGYVENDINIMAS

Investicijų projekto „Vilniaus socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigos rekonstravimas į pataisos darbų koloniją“ (toliau – Įstaigos pastatų rekonstrukcijos projektas) dokumentaciją parengė asignavimų valdytojas – Kalėjų departamentas. Investicijų projekto įgyvendinimo vieta – Rasų g. 8, Vilniuje.

Įstaigos pastatų rekonstrukcijos projektą įgyvendina Vilniaus 2-iejį pataisos namai (buvusi Vilniaus Socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaiga (toliau–VSPRĮ) 2000-08-24 reorganizuota į Vilniaus 2-ąją griežtojo režimo pataisos darbų koloniją¹⁶; 2001-06-29 prie jos prijungta Vilniaus 1-oji griežtojo režimo pataisos darbų kolonija¹⁷; 2003-04-24 Vilniaus 2-osios griežtojo režimo pataisos darbų kolonijos pavadinimas pakeistas į Vilniaus 2-uosius pataisos namus¹⁸). Kalėjų departamento parengtas Įstaigos pastatų rekonstrukcijos projektas į Valstybės investicijų programą buvo įtrauktas 2001 m.¹⁹. Šį investicijų projektą buvo numatyta baigti 2003 m. pabaigoje, vėliau terminai buvo tęsiami ir investicijų projektas iki šiol neįgyvendintas.

¹⁵ 2006-07-10 Ekspertizės rangos sutartis Nr. 192-2006 tarp Pravieniškių gydymo ir pataisos namų ir UAB „Projektų ekspertizė“.

¹⁶ Vyriausybės 2000-08-24 nutarimas Nr. 963 „Dėl pataisos reikalų departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigos reorganizavimo, šio departamento ir jam pavaldžių įstaigų bei valstybės įmonių perdavimo ir kai kurių jų pavadinimų pakeitimo“.

¹⁷ Vyriausybės 2001-06-29 nutarimas Nr. 813 „Dėl Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžių Vilniaus 1-osios griežtojo režimo pataisos darbų kolonijos ir Vilniaus 2-osios griežtojo režimo pataisos darbų kolonijos reorganizavimo“.

¹⁸ Vyriausybės 2003-04-24 nutarimas Nr. 514 „Dėl kai kurių terminuoto laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių institucijų pavadinimų pakeitimo“.

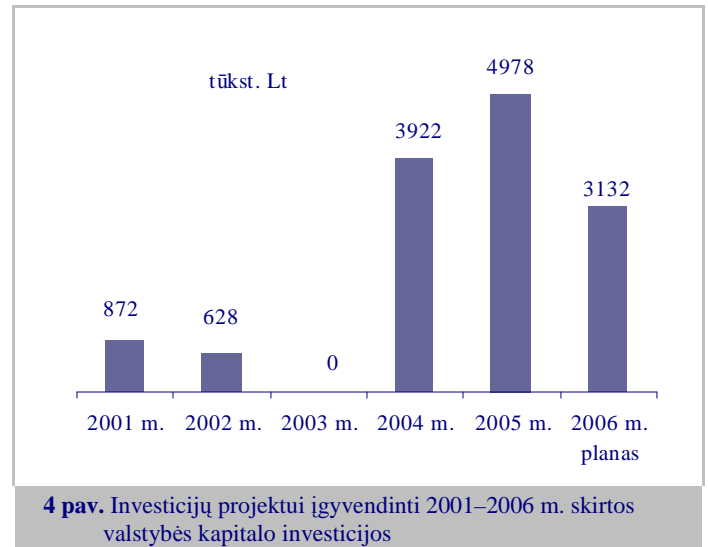
¹⁹ Vyriausybės 2001-01-30 nutarimu Nr. 359 patvirtintas Valstybės investicijų 2001–2003 metų programoje numatytų 2001 metams kapitalo investicijų paskirstymas pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus.

Šiam projektui įgyvendinti per 2001–2005 m. laikotarpį buvo skirta 10,4 mln. Lt valstybės kapitalo investicijų. Planuojama, kad iki 2007 m. šiam projektui bus skirta 13,5 mln. Lt (4 pav.).

Atliekant auditą nustatyta, kad Įstaigos pastatų rekonstrukcijos projektas buvo pradėtas vykdyti nesukūrus teisinių ir organizacinių prielaidų sėkmingai šį projektą įgyvendinti.

Tai sudarė sąlygas nepakankamai efektyviai naudoti valstybės kapitalo investicijas, skirtas šiam Įstaigos pastatų rekonstrukcijos projektui įgyvendinti:

1. VSPRĮ rekonstrukcijos į 315 vietų pataisos darbų koloniją projektavimo darbų pirkimo sutartis sudaryta beveik dviem mėnesiais anksčiau, negu Vyriausybė nutarė²⁰ VSPRĮ reorganizuoti į Vilniaus 2-ąją griežtojo režimo pataisos darbų koloniją. Pagal šią projektavimo darbų atlikimo sutartį buvo parengtas projektas, už kurį sumokėta 82,3 tūkst. Lt.

2. Pagal parengtą projektą rekonstrukcijos darbai buvo pradėti 2001 m. gegužės mėnesį (2001-05-04 statybos rangos sutartis), t. y. dviem mėnesiais anksčiau, nei Vyriausybė nutarė (Vyriausybės 2001-06-29 nutarimas Nr. 813 įsigaliojo 2001-07-04) reorganizuoti Vilniaus 2-ąją griežtojo režimo pataisos darbų koloniją, prijungiant prie jos Kalėjimų departamentui pavaldžią Vilniaus 1-ąją griežtojo režimo pataisos darbų koloniją. Reorganizacija buvo baigta 2001 m. spalio mėn. Pažymėtina, kad dėl šios reorganizacijos nuteistųjų skaičius padidėjo daugiau nei 2 kartus.

3. Statybos rangos 2001-05-04 sutarties dėl VSPRĮ rekonstrukcijos į 315 vietų pataisos darbų koloniją darbų vertė buvo 3 430 tūkst. Lt. Darbų buvo atlikta 2001 m. už 1 400 tūkst. Lt, 2002 ir 2003 m. investicijų projekto įgyvendinimas buvo sustabdytas, t. y. darbai nebuvo vykdomi (2002 m. buvo skirta 506,3 tūkst. Lt ir sumokėta už 2001 m. atliktus darbus).

2004 m. Įstaigos pastatų rekonstrukcijos projekto vykdymas buvo atnaujintas. Šis projektas įtrauktas į Renovavimo programą, kurioje nurodyta, kad „preliminari sąmatinė objekto vertė – 8 mln. 500 tūkst. litų. Objektą numatoma pradėti eksploatuoti 2005 metais. Pradėjus eksploatuoti šį objektą, atsirastų galimybė perduoti Vilniaus arkivyskupijos kurijai buvusio Vizitiečių vienuolyno pastatus, kuriuos pagal panaudos sutartį naudoja Vilniaus 2-ieji pataisos namai“.

Įstaigos pastatų rekonstrukcijos projektas Renovavimo programoje numatytu laiku neįgyvendintas. Taigi neįvykdyti sutartiniai įsipareigojimai, pagal kuriuos Vilniaus 2-ieji

pataisos namai 2004-09-30 turėjo grąžinti pagal 2002-10-31 panaudos sutartį naudojamus Vilniaus arkivyskupijai priklausančius pastatus. Pastatų panaudos sutartis nepatikslinkta.

Per 2004–2005 m. laikotarpį, vykdant Įstaigos pastatų rekonstrukcijos projektą, buvo sudarytos 2 sutartys:

- 1) 2004-05-24 – dėl naujų projektavimo ir rangos darbų;
- 2) 2004-05-24 – dėl projekto vykdymo priežiūros, pagal kurią be priežiūros taip pat buvo įsipareigota atlikti techninio projekto koregavimo darbus.

2004-05-24 statybos rangos sutartis dėl projektavimo ir rangos darbų

Atnaujinus įstaigos rekonstrukcijos vykdymą, tolimesnei rekonstrukcijai nebuvo naudojamas 2001 m. parengtas rekonstrukcijos projektas, o buvo perkami nauji projektavimo darbai. Kaip nurodė Vilniaus 2-ųjų pataisos namų atsakingi darbuotojai, priežastys, kodėl tolimesnei rekonstrukcijai nebuvo naudojamas 2001 m. parengtas rekonstrukcijos projektas, o buvo perkami nauji projektavimo darbai, yra šios: „2001 m. pradėti VSPRĮ 315 vietų kolonijos rekonstrukcijos darbai visiškai neatitiko reikalavimų, būtent: reikėjo užtikrinti griežtojo režimo darbų kolonijoms keliamus specifinius – režiminius reikalavimus, pritaikyti gamybinius statinius gyvenimo, buities, poilsio poreikiams, vietoje 315 nuteistųjų buvo būtina talpinti 700 nuteistųjų, nes įkalintųjų skaičius po Vilniaus 1-oios griežtojo režimo pataisos darbų kolonijos ir Vilniaus 2-osios griežtojo režimo pataisos darbų kolonijos apjungimo padidėjo daugiau nei du kartus“.

Audito metu išanalizavę prieš tai išvardytas 2000-07-03 ir 2004-05-24 sutartis ir investicijų projekto įgyvendinimo dokumentus, nustatėme, kad 2001 m. už projektavimo darbus apmokėti dalis lėšų buvo panaudota nerezultatyviai (3 pavyzdys).

Įvertinę sutarties sudarymo teisėtumą, nustatėme, kad 2004-05-24 sudarytos statybos rangos

3 pavyzdys

Vilniaus 2-oji GRPDK už pagalbinių pastato projektavimo darbus pagal 2000-07-03 projektavimo darbų atlikimo sutartį sumokėjo 6 600 Lt. Šis pagalbinis pastatas (praleidžiamasis korpusas) dėl trukdymo rekonstruoti Vilniaus 2-ųjų pataisos namų gamybinį pastatą buvo pripažintas netinkamu naudoti ir likviduotas²¹. Taigi 6 600 Lt, kurie buvo sumokėti už likviduoto pastato projektavimo darbus, buvo panaudoti nerezultatyviai.

sutarties 2.1.1 p. neatitinka aplinkos ministro 2000-01-18 įsakymu Nr. 18 patvirtintų Skaičiuojamųjų kainų bendrųjų ekonominių normatyvų 7 p. reikalavimų – sutartyje numatytas užsakovo rezervas 7 procentais didesnis negu leidžiamas, t. y. 17,0 proc. (1 199,9 tūkst. Lt) nuo sutarties kainos.

Išvados:

1. Investicijų projekto „Vilniaus socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigos rekonstravimas į pataisos darbų koloniją“ įgyvendinimo metu trūko nuoseklumo: investicijų projektas buvo pradėtas vykdyti nesukūrus teisinių ir organizacinių prielaidų sėkmingai ši

²⁰ Vyriausybės 2000-08-24 nutarimas Nr. 963 „Dėl pataisos reikalų departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigos reorganizavimo, šio departamento ir jam pavaldžių įstaigų bei valstybės įmonių perdavimo ir kai kurių jų pavadinimų pakeitimo“

²¹ Vyriausybės 2005-02-07 nutarimas Nr. 144 „Dėl nekilnojamųjų daiktų nurašymo“

projektą įgyvendinti, todėl buvo sudarytos sąlygos nepakankamai taupiai ir rezultatyviai naudoti valstybės kapitalo investicijas, skirtas šiam investicijų projektui įgyvendinti.

2. Investicijų projektas „Vilniaus socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigos rekonstravimas į pataisos darbų koloniją“ Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programoje numatytu laiku nebuvo baigtas įgyvendinti, todėl iki šiol neįvykdyti sutartiniai išsipareigojimai, pagal kuriuos Vilniaus 2-ieji pataisos namai 2004 m. turėjo grąžinti pagal panaudos sutartį naudojamus Vilniaus arkivyskupijos pastatus.

4. INVESTICIJŲ PROJEKTO „ILGALAIKIO TURTO ĮSIGIJIMAS“ ĮGYVENDINIMAS

4.1 Ilgalaikio turto įsigijimo planavimas

Investicijų projektas „Ilgalaikio turto įsigijimas“ (toliau – Ilgalaikio turto įsigijimo projektas) yra tęstinis. Šiam projektui įgyvendinti 2005 m. buvo skirta 1,4 mln. Lt arba 10,4 proc. visų Kalėjų departamentui numatytų valstybės kapitalo investicijų. (5 pav.).

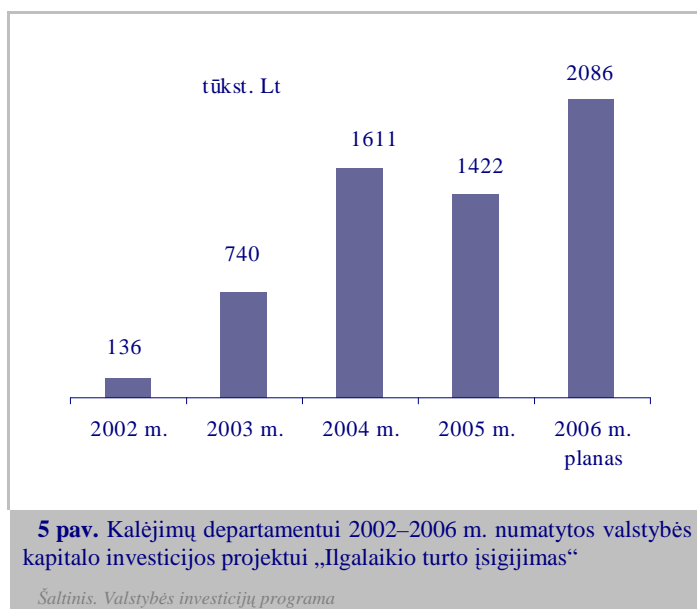
Ilgalaikio turto įsigijimo projektui 2004 m. buvo nustatytas 6 prioritetas kitų projektų atžvilgiu, o 2005 ir 2006 m. – pirmas prioritetas.

Remiantis pateiktais duomenimis, 2005 m. nustatyta prioriteto tvarka buvo numatyta:

- pataisos inspekcijas aprūpinti ilgalaikiu materialiuoju turto;
- pavaldžiose įkalinimo įstaigose atnaujinti ilgalaikį turto – medicininę ir virtuvinę įrangą, įsigyti reikiamus medicininius įrengimus, transporto priemones sergantiems nuteistiesiems pervežti (6 įkalinimo įstaigos jų neturi);
- įrengti kompiuterių klases bei įdiegti Kalėjų departamento ir jam pavaldžių įstaigų vieningą kompiuterinę programą;
- pavaldžiose įkalinimo įstaigose įrengti daiktų tikrinimo rentgeno aparatus, metalo detektorius bei mobiliųjų telefonų naudojimo slopinimo įrenginius.

Audito metu nustatyta, kad Kalėjų departamentas neturi visos informacijos apie jam pavaldžių įstaigų turimo ilgalaikio turto būklę, ilgalaikių planų ir strategijos, kaip efektyviau aprūpinti bausmių vykdymo institucijas ilgalaikiu materialiuoju ir nematerialiuoju turto.

Nesilaikant Strateginio planavimo metodikos 50.1 p., nebuvo atlikta analizė kuriojamos Statybos, projektavimo darbų ir ilgalaikio turto įsigijimo programos mastu dėl pavaldžių įstaigų

aprūpinimo ilgalaikiu turtu, ir Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 7.3, 7.4, 12 ir 13 p. reikalavimų – nebuvo atlikta Ilgalaikio turto įsigijimo projekto analizė ir pateiktos alternatyvos, nenumatyta, kokias konkrečias pavaldžias įstaigas ir koku ilgalaikiu turtu planuota aprūpinti 2005 m. Taip pat nebuvo numatyta:

- kaip bus atliekami prekių pirkimai (pirkimų rizikos įvertinimas, pirkimo sąlygų nustatymas, pirkimo priežiūra);
- kaip asignavimų valdytojas valdys investicijų projekte numatytą įsigyti (sukurti) turtą.

Pagal Planavimo skyriaus darbuotojų paaiškinimą, „...*Atsižvelgiant į tai, kad skiriama lėšų suma neatitinka faktinio poreikio ir siekiant objektyviau paskirstyti, lėšų poreikis ilgalaikiam turtui įsigyti iš pavaldžių įstaigų, prioriteto tvarka, renkamas tik vieneriems metams...*“.

Mūsų nuomone, Kalėjų departamentas, išsamiai neišanalizavęs departamentui ir jam pavaldžių įstaigų turimo ilgalaikio turto būklės ir poreikio, negali kryptingai planuoti investicijų ilgalaikiam turtui įsigyti, dėl ko didėja rizika, kad Vyriausybės patvirtintos Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programos tikslas – iki 2010 m. aprūpinti bausmių vykdymo institucijas ilgalaikiu materialiuoju turtu – gali būti nepasiektas.

4.2 Ilgalaikiam turtui įsigyti skirtų lėšų paskirstymas ir ilgalaikio turto įsigijimas

Pavaldžios įstaigos kasmet teikia Kalėjų departamentui ilgalaikio turto poreikį ir pačios numato prioritetus. Kalėjų departamentas didžiausią dalį šiam tikslui gautų valstybės kapitalo investicijų per metus išskirsto pavaldžioms įstaigoms, kurios turtą įsigyja pačios.

Palyginus pavaldžių įstaigų 2005 m. planuotas gauti lėšas su faktiškai skirtomis, matyti, kad ne visoms įstaigoms buvo skirta tiek lėšų, koks buvo nurodytas jų poreikis. Pavyzdžiui, Pravieniškių 1-iems pataisos namams buvo skirta beveik dvigubai daugiau, o Lukiškių tardymo izoliatoriui – 30 kartų mažiau nei ši įstaiga planavo (įstaiga pateikė paraišką 1 221,2 tūkst. Lt, o faktiškai buvo skirta 40,0 tūkst. Lt).

Kalėjų departamento atsakingų už investicijų planavimą darbuotojų teigimu, viena priežasčių, kodėl ne pagal poreikį paskirstomos valstybės kapitalo investicijos atskiroms įstaigoms, yra nepakankamas finansavimas.

Palyginus atskirų įstaigų duomenis matyti, kad per 2003–2005 m. laikotarpį daugiausia lėšų ilgalaikiam turtui įsigyti buvo skirta Kauno tardymo izoliatoriui – 12,9 proc. (pagal Kalėjų departamento paaiškinimą, „*tai naujai įsteigta įstaiga ir tam, kad būtų užtikrintas normalus jos funkcionavimas, buvo būtina skirti daugiau lėšų ilgalaikiam turtui įsigyti*“) ir Kalėjų departamentui – 12,5 proc. bausmių vykdymo sistemai numatytų valstybės kapitalo investicijų. O Panevėžio pataisos namams, Mokymo centrui, Panevėžio ir Šiaulių regionų pataisos inspekcijoms buvo skirta mažiausiai (atitinkamai 1,5 ir 1,7 proc.) (5 priedas).

Audito metu palyginę Kalėjų departamento Finansų ministerijai pateiktus asignavimų poreikio 2005 m. skaičiavimus ir Ūkinės ir finansinės veiklos tarybos 2004-12-14 2005 metų lėšų, skirtų ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti, paskirstymą su faktiškai įsigytu turtu, nustatėme, kad kai kuriais atvejais faktiškai buvo įsigytas kitas turtas nei buvo planuota. Pavyzdžiui, 2005 m. buvo planuota už 60,0 tūkst. Lt. įsigyti vieną lengvąjį automobilį Kalėjų departamento reikmėms, o faktiškai buvo įsigytos 8 transporto priemonės už 183,0 tūkst. Lt (4 įkalinimo įstaigos ir viena regiono pataisos inspekcija įsigijo du tarnybinius lengvuosius, tris krovininius automobilius ir dvi transporto priemonės sulaikytiems asmenims gabenti). Kalėjų departamento teigimu, lengvieji automobiliai buvo įsigyti dėl objektyvių priežasčių, kurių nebuvo galima numatyti planuojant lėšas. Audito metu buvo nustatyta atvejų, kurie iš dalies paneigia Kalėjų departamento paaiškinimus ir parodo ilgalaikio turto įsigijimo planavimo trūkumus (4 pavyzdys).

Palyginę pavaldžių įstaigų Kalėjų departamento Planavimo skyriui 2005 m. teiktus ilgalaikio turto poreikio pagal prioritetus duomenis su faktiškai įsigytu turtu, nustatėme, kad daugeliu atvejų Kalėjų departamentas skyrė lėšas ne pagal pavaldžių įstaigų nurodytą poreikį, o kitam ilgalaikiam turtui įsigyti (5 pavyzdys).

Kalėjų departamentas nepateikė dokumentų, pagrindžiančių kokiais kriterijais vadovaujantis pavaldžioms įstaigoms buvo skirstomos valstybės kapitalo investicijos ilgalaikiam turtui įsigyti, motyvuodami tuo, kad šis investicijų projektas finansuojamas nepakankamai.

Remiantis Kalėjų departamento pateiktais duomenimis, Viešųjų pirkimų skyrius²², kurio pagrindinis uždavinys yra organizuoti Kalėjų departamentui, jam pavaldžioms įstaigoms ir valstybės įmonėms prie pataisos namų reikalingų prekių, paslaugų ir darbų centralizuotą pirkimą, 2005 m. organizavo vieną viešąjį ilgalaikio turto pirkimą pavaldžioms įstaigoms. Kitus pirkimus pavaldžios įstaigos vykdė savarankiškai. Audito metu pastebėta, kad įstaigose ilgalaikis turtas buvo įsigytas skirtingomis kainomis.

Kalėjų departamentas neanalizavo, ar centralizuotų pirkimų organizavimas ir vykdymas leistų taupiau naudoti baudmių vykdymo sistemos funkcionavimui skirtas lėšas.

4 pavyzdys

2005 m. Laisvės atėmimo vietų ligoninė įsigijo dvi naudotas transporto priemones *Mercedes BENZ* 312D (po 15,6 tūkst. Lt). Iš jų viena transporto priemonė buvo perduota Vilniaus 1-iesiems pataisos namams, nes, Kalėjų departamento teigimu, šios įstaigos turėtas 1991 m. gamybos automobilis RAF 2203 buvo avarinės būklės ir susidėvėjęs.

5 pavyzdys

Pravieniškų 1-ieji pataisos namai 2005 m. pradžioje buvo pateikę paraišką, kurioje prioriteto tvarka išvardytas ilgalaikis turtas: 7 nešiojamos radijo stotys, 5 personaliniai kompiuteriai, 1 bulvių skutimo mašina ir kita. Pagal patikslintą įstaigos poreikį – 5 personaliniai kompiuteriai, 1 bulvių skutimo mašina ir 1 bulvių tarkavimo mašina, toliau nurodytas 1 virimo katilas ir kita.

Remiantis Pravieniškų 1-jų pataisos namų pateiktais duomenimis, įstaiga 2005 m. įsigijo 2 kompiuterius, iš jų 1 nešiojamą, krovininį savivartį automobilį ir introskopą. Panašių netikslumų buvo ir kitose įstaigose: Pravieniškų 3-ji pataisos namai pirmiausia planavo įsigyti 5 kompiuterius, 5 radijo ryšio nešiojamas stotis, videokamerą, vėliau reikalingo įsigyti turto prioritetai pasikeitė – alkotesteris, 3 virimo katilai, video kamera.

Tuo tarpu ši įstaiga įsigijo alkotesterį, foto kamerą, tarnybinių automobilių *Toyota Avensis* ir kitą turtą.

²² Kalėjų departamento direktoriaus 2003-06-04 įsakymas Nr. 4/07-91 „Dėl Kalėjų departamento nuolatinės viešųjų pirkimų komisijos sudarymo“; 2003-07-08 įsakymu Nr. 4/07-128 patvirtintas Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas; 2004-01-27 įsakymas Nr. 4/07-23 „Dėl Kalėjų departamento nuolatinės viešųjų pirkimų komisijos sudarymo“ ir 2005-04-07 įsakymas Nr. 4-07/75 „Dėl viešųjų pirkimų komisijos sudarymo“

Pagal Kalėjimų departamento paaiškinimą, Viešųjų pirkimų skyrius visus centralizuotus pirkimus, susijusius su ilgalaikio turto įsigijimu, numato pradėti vykdyti nuo 2007 m.

Išvados:

1. Visapusiškai neįvertinus visos bausmių vykdymo sistemos turimo ilgalaikio turto būklės ir nenustačius jo įsigijimo tikslingumo ir prioritetų, neužtikrinamas racionalus valstybės kapitalo investicijų, skirtų ilgalaikiam turtui įsigyti, naudojimas.

2. Kryptingai neplanuojant investicijų ilgalaikiam turtui įsigyti, yra rizika, kad pagrindinis Vyriausybės patvirtintos Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programos tikslas – iki 2010 m. aprūpinti bausmių vykdymo institucijas ilgalaikiu materialiuoju turtu – gali būti nepasiekiamas.

5. BAUSMIŲ VYKDYMO SISTEMOS DARBUOTOJAI

Kalėjimų departamente ir jam pavaldžiose įstaigose dirba valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Valstybės tarnautojai atlieka viešojo administravimo funkcijas. Tam, kad būtų tinkamai įgyvendinami Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų uždaviniai bei funkcijos, įstatymų leidėjas Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos respublikos ministerijos Statute įvardijo statutinių valstybės tarnautojų – pareigūnų – grupę, išskirdamas ją kaip valstybės tarnautojus, turinčius platesnius valstybinius valdingus įgaliojimus.

Bausmių vykdymo sistemos pareigūnas – statutinis valstybės tarnautojas – tai asmuo, priimtas į valstybės tarnybą ar dirbantis Kalėjimų departamentui pavaldžioje valstybės įmonėje šio Statuto nustatyta tvarka ir turintis administracinius įgaliojimus nepavaldiems asmenims²³.

Analizuojant šią sąvoką sisteminiu požiūriu, vienas iš kriterijų, apibūdinančių bausmių vykdymo sistemos pareigūną – statutinį valstybės tarnautoją – yra administraciniai įgaliojimai nepavaldiems asmenims, t. y. asmenims, nesusijusiems tarnybos ar darbo santykiais. Nagrinėjamu atveju, tai būtų asmenims, kuriems paskirtas kardomasis kalinimas (suėmimas) ar vykdomos teismų nuosprendžiais paskirtos kriminalinės bausmės. Todėl, mūsų nuomone, pareigūno statusas turėtų būti suteikiamas tik tiems bausmių vykdymo sistemos darbuotojams, kurių darbas tiesiogiai susijęs su asmenimis, kuriems paskirtas kardomasis kalinimas (suėmimas) ar vykdomos teismų nuosprendžiais paskirtos kriminalinės bausmės.

5.1 Bausmių vykdymo sistemos statutinių valstybės tarnautojų kitimo tendencijos

Bausmių vykdymo sistemoje didžiausią dalį sudaro statutiniai valstybės tarnautojai – 2005 m. jų buvo 75,7 proc. visų pareigybių.

²³ Tarnybos Kalėjimų departamente prie LR teisingumo ministerijos statuto patvirtinimo įstatymo 2 str. 3 d.

2 lentelė. Laikomų laisvės atėmimo vietose asmenų ir faktinis darbuotojų skaičius (vidurkis) 2003–2005 m.

Laikotarpis	Laikomų laisvės atėmimo vietose asmenų iš viso*	Iš jų nuteistų asmenų	Pataisos inspekcijų įskaitose esančių asmenų skaičius**	Metai	Faktinis vidutinis bausmių vykdymo sistemos darbuotojų skaičius***	Iš jų statutinių	Faktinis Kalėjų departamento administracijos darbuotojų skaičius	Iš jų statutinių
2003-01-01	11 070	9 414	15 075					
2004-01-01	8 063	6 701	11 845	2003	3 214	2 413	77	55
2005-01-01	8 125	6 841	10 946	2004	3 433	2 503	79	58
2006-01-01	8 137	7 010	9 339	2005	3 510	2 657	80	59
Pokytis proc.	-26,5	-25,5	-62,0		9,2	10,1	3,9	7,3

Šaltinis: * Kalėjų departamento Įskaitos skyriaus duomenys
** Kalėjų departamento Metinių ataskaitų duomenys
*** Suvestinės finansinės atskaitomybės duomenys

Matome, kad 2003–2005 m. bausmių vykdymo sistemoje dirbančiųjų skaičius padidėjo 9,2 proc., iš jų statutinių valstybės tarnautojų skaičius – 10,1 proc. Per tą patį laikotarpį įkalinimo įstaigose laikomų asmenų skaičius sumažėjo 26,5 proc., o pataisos inspekcijų įskaitose esančių asmenų skaičius – 62,0 proc.

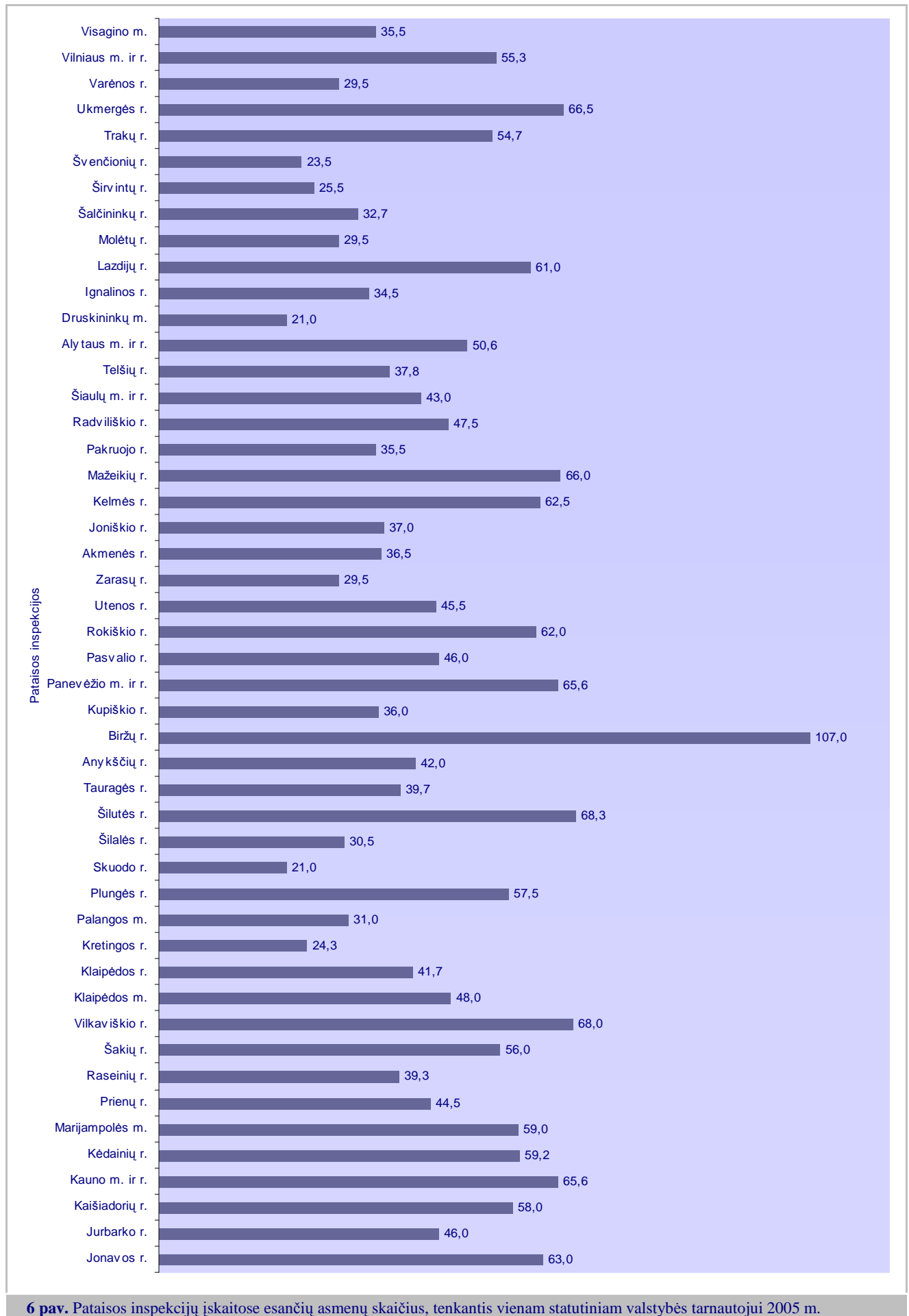
Pagal Kalėjų departamento atsakingų darbuotojų paaiškinimą, statutinių valstybės tarnautojų didėjimą lėmė tai, kad buvo siekiama sumažinti pataisos inspekcijų pareigūnų darbo krūvį: „2003 m. vienam pareigūnui tekdavo dirbti daugiau kaip su 100 nuteistųjų. Dabar pataisos inspekcijose dirba virš 200 pareigūnų, pareigūno darbo krūvis – apie 50 nuteistųjų“.

Pažymėtina, kad atskirose pataisos inspekcijose pareigūnams tenkantis darbo krūvis skiriasi daugiau kaip 3 kartus (kitame puslapyje rasite 6 pav.). Didžiausias darbo krūvis (68,3 asmenys, esantys pataisos inspekcijos įskaitoje) tenka 1 statutiniam valstybės tarnautojui Šilutės rajono pataisos inspekcijoje, mažiausiai (21) – Druskininkų miesto ir Skuodo rajono pataisos inspekcijose.

Audito metu taip pat atkreipėme dėmesį į, mūsų nuomone, dėl įvairių priežasčių nepakankamai racionalų žmoniškųjų išteklių naudojimą Kalėjų departamentui pavaldžiose pataisos įstaigose. Pavyzdžiui,

– Alytaus pataisos namuose (įstaigoje vietų skaičius – 1 554) bausmę atlieka pilnamečiai vyrai, anksčiau atlikę laisvės atėmimo bausmę, ir pavojingi recidyvistai, kuriems teismas nustatė atlikti bausmę pataisos namuose, taip pat žmogaus imunodeficito virusu infekuoti pilnamečiai vyrai, kuriems teismas nustatė atlikti bausmę pataisos namuose, raštiškai pareiškę norą būti izoliuoti. **Įstaigoje dirbančiam 1 statutiniam valstybės tarnautojui tenka daugiau nei 6 nuteistieji.**

– Vilniaus 1-uose pataisos namuose (įstaigoje vietų skaičius – 124) bausmę atlieka vyrai, kurie buvo arba šiuo metu yra valstybės politikai, teisėsaugos, teismų, prokuratūros, kontrolės, valdžios ir valdymo institucijų valstybės tarnautojai, kuriems teismas nustatė atlikti bausmę pataisos namuose. **Įstaigoje dirbančiam 1 statutiniam valstybės tarnautojui tenka 1 nuteistasis.**

6 pav. Pataisos inspekcijų įskaitose esančių asmenų skaičius, tenkantis vienam statutiniam valstybės tarnautojui 2005 m.

Mūsų nuomone, nepakankamai racionalus žmogiškųjų išteklių naudojimas ir netolygus pareigūnų darbo krūvių paskirstymas gali turėti neigiamos įtakos darbo kokybei, baudmių vykdymo sistemos uždavinių ir funkcijų įgyvendinimui.

Statutinių valstybės tarnautojų skaičius Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose yra nustatomas pagal Kalėjimų departamento direktoriaus 2004-05-26 įsakymu Nr. 4/07-134 patvirtintus Pataisos namų, gydymo ir pataisos namų, atvirųjų kolonijų, laisvės atėmimo vietų ligoninių valstybės biudžeto lėšomis išlaikomų darbuotojų tipinius etatus ir jų skaičiaus normatyvus (toliau – Normatyvai).

Kalėjimų departamentas informavo, kad atsižvelgdamas į mūsų pastabas dėl netolygaus pareigūnų darbo krūvio paskirstymo:

- koreguos pataisos inspekcijų pareigūnų tipinius etatus ir nustatys pataisos inspekcijų pareigūnų tipinių etatų normatyvus, pareigūnams, dirbantiems su nepilnamečiais;
- Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymu sudarys darbo grupę dėl Normatyvų peržiūrėjimo Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose.

Audito metu taip pat atkreipėme dėmesį į tai, kad trejus metus (2003–2005 m.) iš eilės baudmių vykdymo sistemoje buvo 12,5 proc. laisvų pareigybių (etatų). Didžiausią dalį – 13,9 proc. (3 metų vidurkis) – sudaro statutinių valstybės tarnautojų laisvos pareigybės.

Kalėjimų departamente 2003 m. buvo 20 (26,7 proc.) laisvų statutinių valstybės tarnautojų pareigybių, 2005 m. – 11 (15,7 proc.).

Nustatyta, kad biudžeto asignavimai darbo užmokesčiui kasmet skiriami ir laisvoms pareigybėms, tačiau personalo valdymo sistema neužtikrina reikiamo darbuotojų priėmimo į atitinkamas pareigas. Kalėjimų departamento nuomone, baudmių vykdymo sistemos statutiniams valstybės tarnautojams mokamas darbo užmokestis neteikia motyvacijos Lietuvos piliečiams rinktis tarnybą Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose.

Mūsų nuomone, tam taip pat turi įtakos nustatyta darbuotojų priėmimo į tarnybą tvarka. Pagal Statuto 12 str., vyresnieji ir vyriausieji pareigūnai į tarnybą Kalėjimų departamente ir jam pavaldžiose įstaigose priimami uždaro konkurso būdu, o pareigūnai ir jaunesnieji pareigūnai – Kalėjimų departamento ar pavaldžios įstaigos direktoriaus vienasmeniu sprendimu.

Uždara darbuotojų atrankos tvarka gali turėti neigiamos įtakos baudmių vykdymo sistemos personalo formavimui tiek kiekybine, tiek kokybine prasme.

Audito metu nustatyta atvejų, kai Kalėjimų departamentas beveik dvejus metus neieškojo pretendentų atskiroms laisvoms pareigybėms užimti (6 pavyzdys). Tik audito metu buvo paskelbtas

6 pavyzdys

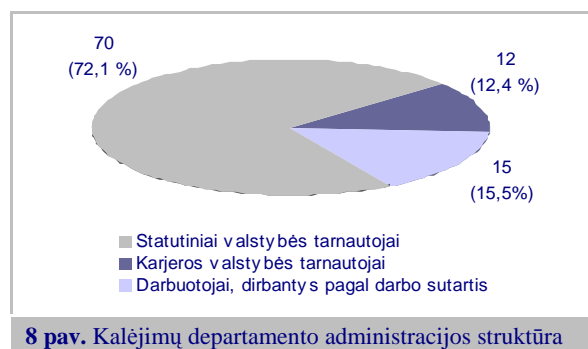
Kalėjimų departamento direktoriaus pavaduotojo pareigybei užimti 1,5 metų nebuvo skelbtas konkursas, Viešųjų pirkimų skyriaus viršininko pareigybei užimti – 2 metus. Viešųjų pirkimų skyriuje Kalėjimų departamento direktorius skirdavo pareigūnus laikinai eiti laisvas pareigas. Šiems pareigūnams buvo mokama pareiginis atlyginimas ir priemokos už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ir papildomų užduočių, atliekamų viršijant nustatytą darbo trukmę, atlikimą.

uždaras konkursas Kalėjimų departamento direktoriaus pavaduotojo pareigoms užimti. Taip pat uždaro konkurso būdu buvo paskirtas Viešųjų pirkimų skyriaus viršininkas.

Santykiškai didelis statutinių valstybės tarnautojų skaičius ir jo augimas, kuris lemia darbo užmokesčiui skiriamų lėšų augimą, paskatino įvertinti Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų bei valstybės įmonių personalo struktūrą, išanalizuoti ir palyginti padalinių nuostatus ir pareigybių aprašymus. Vertindami bausmių vykdymo sistemos personalo struktūrą, pagrindinį dėmesį skyrėme valstybės tarnautojų pareigybių priskyrimo statutinių valstybės tarnautojų pareigybėms klausimui.

5.2 Kalėjimų departamento darbuotojų struktūra

Bausmių vykdymą organizuojančioje institucijoje – Kalėjimų departamente – 2005-01-01 buvo patvirtintas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičius – 97²⁴. Sprendimą dėl konkrečių pareigybių priskyrimo statutinio ar karjeros valstybės tarnautojo pareigybėms priima Kalėjimų departamento direktorius²⁵. 2005-01-01 Kalėjimų departamente buvo patvirtinta: statutinių – 70 (72,1 proc.), karjeros valstybės tarnautojų – 12 (12,4 proc.), dirbančių pagal darbo sutartis – 15 (15,5 proc.) pareigybių (8 pav.).

8 pav. Kalėjimų departamento administracijos struktūra

Išnagrinėjus struktūrinių padalinių nuostatus ir pareigybių aprašymus, nustatėme, kad dalies Kalėjimų departamento administracijos struktūrinių padalinių, pavyzdžiui: Vidaus tyrimų tarnybos, Apsaugos ir priežiūros skyriaus, darbuotojai atlieka viešojo administravimo funkcijas, kurias atlikti būtina turėti administracinius įgaliojimus nepavaldiems asmenims, t. y. turėti pareigūno statusą (7 pavyzdys).

7 pavyzdys

Vidaus tyrimų tarnyba yra Kalėjimų departamento struktūrinis padalinys, organizuojantis, koordinuojantis bei kontroliuojantis kardomojo kalinimo ir pataisos įstaigų vidaus tyrimų tarnybų veiklą vykdant nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevenciją ir tyrimą įstaigose, taip pat operatyviai reaguojantis į ypatingus įvykius Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose.

Vidaus tyrimo tarnyba, įgyvendindama jai pavestus uždavinius ir funkcijas, turi teisę pagal konkrečią tarnybinio tyrimo medžiagą iškviešti į apklausą suimtuosius ir nuteistuosius, pareigūnus, kitus darbuotojus ir asmenis, reikalauti iš jų paaiškinimų ir pasiaiškinimų.

Apsaugos ir priežiūros skyrius yra Kalėjimų departamento struktūrinis padalinys, organizuojantis, koordinuojantis ir kontroliuojantis laisvės atėmimo vietų apsaugą bei jose laikomų nuteistųjų ir suimtųjų priežiūrą bei atliekantis kitas funkcijas.

Apsaugos ir priežiūros skyrius, vykdydamas jam pavestus uždavinius Kalėjimų departamento vadovybės nurodymu dalyvauja užkardant ir likviduojant ypatingus įvykius laisvės atėmimo vietose.

²⁴ Vyriausybės 2003-12-19 nutarimo Nr. 1641 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ 1.7.9 p.

²⁵ Tarnybos Kalėjimų departamente statuto 9 str. 1 d.

Kitiems struktūriniais padaliniais, pavyzdžiui: Teisės, Viešųjų pirkimų, Administracijos reikalų, Kanceliarijos, Gamybos organizavimo ir marketingo, Planavimo, Informatikos ir Personalo skyriams, pavesta atlikti funkcijas, tiesiogiai nesusijusias su bausmių vykdymu. Analogiški padaliniai yra ir daugumoje valstybės institucijų, neturinčių nieko bendra su bausmių vykdymu. Pagal Kalėjų departamento minėtų skyrių nuostatus (skyrių nuostatuose įtvirtinti uždaviniai pateikti 6 priede), šių padalinių veikla daugiau susijusi su vidaus administravimo funkcijų

įgyvendinimu, t. y. personalo valdymu, raštvedybos tvarkymu, materialiniu – techniniu aprūpinimu ir t. t., tačiau juose daugiausiai dirba statutiniai valstybės tarnautojai – 75,0 proc. (9 pav.).

Šių skyrių darbuotojams priskirtoms funkcijoms atlikti netikslinga suteikti administracinius įgaliojimus nepavaldiems asmenims (8 ir 9 pavyzdžiai), todėl, mūsų nuomone, šios pareigybės neturėtų būti priskirtos statutinių valstybės tarnautojų pareigybėms.

8 pavyzdys

Kalėjų departamento Teisės skyriaus vyresniojo inspektoriaus (statutinio valstybės tarnautojo) **pareigybės tikslas** – „rengti teisės aktų, reglamentuojančių bausmių vykdymo sistemą, projektus“.

9 pavyzdys

Kalėjų departamento Viešųjų pirkimų skyriaus vyresniojo specialisto (statutinio valstybės tarnautojo) **pareigybės tikslas** pagal pareigybės aprašymą yra: „pareigybė reikalinga pristatyti Kalėjų departamento nupirktas prekes į paskirties vietą, taip pat Kalėjų departamento Viešųjų pirkimų skyriaus darbuotojus į vietas, susijusias su jų funkcijų vykdymu“.

5.3 Kalėjų departamentui pavaldžių įstaigų darbuotojų struktūra

Kalėjų departamentui pavaldžiose įstaigose 2005-01-01 buvo patvirtintas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičius – 3 969²⁶.

Sprendimą dėl konkrečių pareigybių priskyrimo statutinio valstybės tarnautojo pareigybėms priima Kalėjų departamento direktorius²⁷. Kalėjų departamento direktorius 2005 m. patvirtino 3 954 pareigybes²⁸.

2005-01-01 Kalėjų departamento pavaldžiose įstaigose buvo patvirtinta: statutinės –

²⁶ Vyriausybės 2003-12-19 nutarimo Nr. 1641 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ 1.7.9 p.

²⁷ Tarnybos Kalėjų departamente statuto 9 str. 1 d.

²⁸ Kalėjų departamento direktoriaus 2004-11-16 įsakymas Nr. 4/07-258.

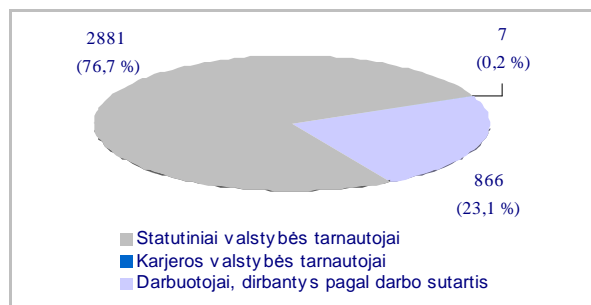
2 881 (76,7 proc.), karjeros valstybės tarnautojų – 7 (0,2 proc.), dirbančių pagal darbo sutartis – 866 (23,1 proc.) pareigybės (10 pav.).

Išnagrinėjus Kalėjų departamentui pavaldžių įstaigų struktūrą, detalesnei analizei buvo atrinktos Kalėjų departamento Mokymo centro (toliau – Mokymo centras) ir bausmių vykdymo sistemos kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietų įstaigos.

Mokymo centre 2005-01-01 buvo patvirtinta: statutinių valstybės tarnautojų – 25

(71,4 proc.), darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, – 10 (28,6 proc.) pareigybių. Pagal nuostatus pagrindinis Mokymo centro veiklos tikslas – rengti Kalėjų departamento ir jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių pareigūnus, valstybės tarnautojus ir darbuotojus, gebančius profesionaliai vykdyti savo pareigas.

Išanalizavę Mokymo centro pareigybių aprašymus, manome, kad tiesiogiai mokymo procese nedalyvaujantys Mokymo centro darbuotojai (vyr. buhalteris, personalo specialistas, budėtojai, specialistas ūkio reikalams, grupės vadovas), kurie užtikrina mokymo proceso materialinį aprūpinimą, saugumą, tvarką ir drausmę, tvarko buhalterinę apskaitą, neturėtų būti statutiniais valstybės tarnautojais, nes jų funkcijoms atlikti nebūtina suteikti administracinius įgaliojimus nepavaldiems asmenims (10 pavyzdys).

10 pav. Kalėjų departamentui pavaldžių įstaigų personalo struktūra

10 pavyzdys

Mokymo centro Vyriausiojo specialisto (statutinio valstybės tarnautojo) pareigybės tikslas – organizuoti ir vykdyti buhalterinę apskaitą, kontroliuoti, kad racionaliai ir taupiai būtų naudojami materialiniai ir finansiniai ištekliai bei užtikrintas jų saugumas.

Mokymo centro Vyresniojo specialisto (statutinio valstybės tarnautojo) tikslas – planuoti, organizuoti ir vykdyti Mokymo centro materialinį techninį aprūpinimą, aprūpinti įstaigos pareigūnus tarnybine uniforma, užtikrinti transporto priemonių tinkamą techninę būklę bei efektyvų ir saugų vairuotojo darbą.

Mokymo centro Vyresniojo specialisto pareigybės tikslas – organizuoti mokymo procesą, sudaryti tvarkaraščius bei kontroliuoti jų vykdymą.

5.4 Kalėjų departamento administracijos ir Mokymo centro darbo užmokesčiui skiriamų biudžeto lėšų galima ekonomija

Atsižvelgdami į santykinai didelį Kalėjų departamento administracijos struktūrinių padalinių ir Mokymo centro statutinių valstybės tarnautojų pareigybių skaičių, kurie tiesiogiai nesusiję su kardomojo kalinimo ir bausmių vykdymo organizavimo funkcijomis, atlikome darbo užmokesčiui skirtų lėšų galimos ekonomijos skaičiavimus, jei vietoj šių pareigybių būtų įsteigtos karjeros valstybės tarnautojo pareigybės.

Audito metu atliktais skaičiavimais, vieno Kalėjų departamento administracijos statutinio valstybės tarnautojo vidutinis mėnesinis darbo užmokestis 2005 m. buvo apie 400 Lt (14,8 proc.) didesnis už karjeros valstybės tarnautojo.

Remiantis pateiktais duomenimis, aštuonių Kalėjų departamento administracijos struktūrinių padalinių (Teisės, Viešųjų pirkimų, Administracijos reikalų, Kanceliarijos, Gamybos ir marketingo, Planavimo, Informatikos ir Personalo skyrių) 31 statutiniam valstybės tarnautojui 2005 m. buvo apskaičiuota 54,0 tūkst. Lt priedų už pareiginių laipsnį. Mokymo centro 18 statutinių valstybės tarnautojų tokių priedų buvo apskaičiuota 27,1 tūkst. Lt.

Taigi prieš tai išvardytuose struktūriniuose padaliniuose, vietoj statutinių valstybės tarnautojų pareigybių įsteigus karjeros valstybės tarnautojų pareigybes, atsirastų galimybė sutaupyti dalį darbo užmokesčiui skiriamų asignavimų – per metus susidarytų mažiausiai 81,1 tūkst. Lt biudžeto lėšų ekonomija (neįvertinus ekonomijos dėl įvairių socialinių garantijų, galimų papildomų priemonių ir kitokių išmokų, numatytų išimtinai statutiniams valstybės tarnautojams, pavyzdžiui, pagal Mokymo centro pateiktą pažymą, statutinių valstybės tarnautojų tarnybinėms uniformoms įsigyti 2005 m. buvo panaudota 5,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų).

Mūsų nuomone, pareigūno statusą atskiroms pareigybėms Kalėjų departamentas suteikia ne atsižvelgdamas į pareigybei priskirtas funkcijas, o siekdamas padidinti kai kurias pareigybes einančių darbuotojų darbo užmokesčių. Audito metu mes nevertinome nustatyto darbo užmokesčio pakankamumo kvalifikuotam personalui samdyti, tačiau manome, kad tokiu būdu neturėtų būti sprendžiamas darbuotojų darbo užmokesčio dydžio klausimas.

Kalėjų departamento teigimu, „tikslinga sudaryti darbo grupę ar pavesti Valstybės tarnybos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos parengti visoms institucijoms, kuriose tarnyba organizuota statutiniais pagrindais, bendrus papildomus kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų sprendžiama, ar pareigybėms suteikti statutinio valstybės tarnautojo pareigybės statusą“.

5.5 Kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietų įstaigos

Kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietų įstaigas (toliau – pataisos įstaigos) sudaro šie struktūriniai padaliniai: Apsaugos ir priežiūros, Socialinės reabilitacijos, Įskaitos, Personalo, Administracijos reikalų, Buhalterinės apskaitos, Ūkio skyriai, Vidaus tyrimų ir psichologinės tarnybos (grupės).

Kaip rodo lyginamoji pataisos įstaigų struktūrinių padalinių nuostatų ir šiuose padaliniuose dirbančių darbuotojų pareigybių aprašymų analizė, pataisos įstaigose dominuoja struktūriniai

11 pavyzdys

Vidaus tyrimų tarnyba yra Vilniaus 2-ųjų pataisos namų struktūrinis padalinys, vykdamas nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų išaiškinimo ir prevencijos priemones.

Vidaus tyrimo tarnyba, įgyvendindama jai pavestą uždavinį ir funkcijas, turi teisę reikalauti, kad pataisos namų nuteistieji, darbuotojai bei kiti asmenys teiktų paaiškinimus ir pasiaiškinimus dėl įvykusių faktų, taip pat turi teisę pagal konkrečią tarnybinio tyrimo medžiagą iškviesti į apklausą įstaigos nuteistuosius, darbuotojus bei kitus asmenis.

padaliniai (Vidaus tyrimų tarnybos, Apsaugos ir priežiūros, Socialinės reabilitacijos skyriai), atliekantys viešojo administravimo funkcijas, kurios yra tiesiogiai susijusios su darbu su nuteistaisiais ar kardomaisiais ir kurias atlikdami šių padalinių darbuotojai privalo turėti

administracinius įgaliojimus nepavaldiems asmenims, t. y. turėti pareigūno statusą (11 pavyzdys).

Kitiems struktūriniais padaliniais, pavyzdžiui: Buhalterijos, Administracijos reikalų, Ūkio skyriams, priskirti uždaviniai bei jų įgyvendinimas tiesiogiai nesusijęs su darbu su nuteistaisiais ar kardomaisiais. Šių skyrių darbuotojų funkcijoms atlikti netikslinga suteikti administracinius įgaliojimus nepavaldiems asmenims.

Taip pat atkreipėme dėmesį, kad pagal Normatyvus nustatytų atskirų Kalėjų departamentui pavaldžių įstaigų analogiškų pareigybių statusas skiriasi (12 ir 13 pavyzdžiai).

12 pavyzdys	13 pavyzdys
<p>Pravieniškų 1-uose, 2-uose, Alytaus pataisos namuose Buhalterijos skyrių viršininkai yra karjeros valstybės tarnautojai. Jų pareigybių aprašymuose nurodytos funkcijos analogiškos kitų pataisos įstaigų Buhalterijos skyrių viršininkų, kurie yra statutiniai valstybės tarnautojai, funkcijoms.</p>	<p>Šiaulių tardymo izoliatoriaus Ūkio skyriuje yra 2 vyresniųjų specialistų pareigybės. Viena iš jų – statutinio, kita – karjeros valstybės tarnautojo pareigybė.</p> <p>Pažymėtina, kad Kauno tardymo izoliatoriuje analogiškos funkcijos priskirtos darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigybei. Pravieniškų 2 -uose pataisos namuose analogiškas funkcijas atlieka statutinis valstybės tarnautojas.</p>

Audito metu taip pat palyginome Kalėjų departamento ir jam pavaldžių pataisos įstaigų analogiškas pareigybes. Kaip rodo lyginamoji pareigybių aprašymų analizė, analogiškomis pareigybėms suteikiamas skirtingas statusas. Pavyzdžiui, Kalėjų departamento Teisės skyriaus vyresniojo inspektoriaus pareigybė yra statutinio valstybės tarnautojo, o Kalėjų departamentui pavaldžių pataisos įstaigų juristo – darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, nors šioms pareigybėms priskirtos tokios pat funkcijos (14 pavyzdys).

14 pavyzdys		
Pareigybės pavadinimas	Kalėjų departamento Teisės skyriaus vyresnysis specialistas	Vilniaus 2-ųjų pataisos namų Personalo skyriaus juristas
Pareigybės funkcijos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teikti Kalėjų departamento civilinius ieškinius fizinių ar juridinių asmenų atžvilgiu, rengti atsiliepimus dėl Kalėjų departamentui pareikštų ieškinių pagrįstumo. 2. Kontroliuoti teismuose esančių bylų eigą. 3. Atstovauti Kalėjų departamentą teismuose. 4. Teisės skyriaus viršininkui pavedus, nagrinėti piliečių, suimtųjų ir nuteistųjų skundus, išvadas ir atsakymus. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teikti civilinius ieškinius į teismą ar juridinių asmenų atžvilgiu, rengti atsiliepimus dėl pataisos namams pareikštų ieškinių pagrįstumo. 2. Ginčytiniais klausimais reikšti pretenzijas kitoms organizacijoms bei rengti atsakymus dėl iškilusių teisinio pobūdžio ginčų su kitomis organizacijomis. 3. Atstovauti pataisos namams teisinėse institucijose bei kitose įstaigose ar organizacijose nagrinėjant administracines ar civilines bylas, o taip pat sprendžiant kitus teisinius klausimus, susijusius su pataisos namų veikla. 4. Ruošti atsakymus į gautus raštus, skundus.

Taip pat analogiški Kalėjų departamento administracijos ir pataisos įstaigų Buhalterinės apskaitos skyrių tikslai ir uždaviniai (15 pavyzdys), tačiau daugumos pataisos įstaigų Buhalterijos

15 pavyzdys	
<p>Šiaulių tardymo izoliatoriaus Buhalterinės apskaitos skyrius yra struktūrinis padalinys, tvarkantis įstaigos buhalterinę apskaitą.</p> <p>Buhalterinės apskaitos skyriaus pagrindiniai uždaviniai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tiksliai apskaityti visas įstaigoje vykstančias ūkines operacijas ir procesus; 2. kontroliuoti sąmatinės ir finansinės drausmės laikymąsi, vykdyti vidaus finansų kontrolę; 3. rengti suvestinę finansinę atskaitomybę. 	<p>Kalėjų departamento Buhalterinės apskaitos skyrius yra Kalėjų departamento struktūrinis padalinys, organizuojantis ir koordinuojantis šio departamento bei jam pavaldžių įstaigų ir prie jų esančių valstybės įmonių buhalterinę apskaitą.</p> <p>Svarbiausieji Buhalterinės apskaitos skyriaus uždaviniai yra:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. organizuoti ir vykdyti buhalterinę apskaitą, užtikrinančią materialinių, finansinių ir darbo išteklių taupų naudojimą Kalėjų departamente; 2. kontroliuoti Kalėjų departamentui pavaldžiose įstaigose ir valstybės įmonėse įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių buhalterinę apskaitą, vykdymą; 3. sudaryti ir teikti atitinkamoms institucijoms nustatytais terminais suvestines buhalterines apskaitas.

skyriaus viršininko ir jo pavaduotojo pareigybėse nurodytas funkcijas atlieka statutiniai valstybės tarnautojai, o Kalėjų departamente – karjeros valstybės tarnautojai.

Apibendrinant galima teigti, kad Kalėjų departamente ir jam pavaldžiose pataisose įstaigose ne visada pagrįstai pareigybės priskiriamos statutinių valstybės tarnautojų pareigybėms.

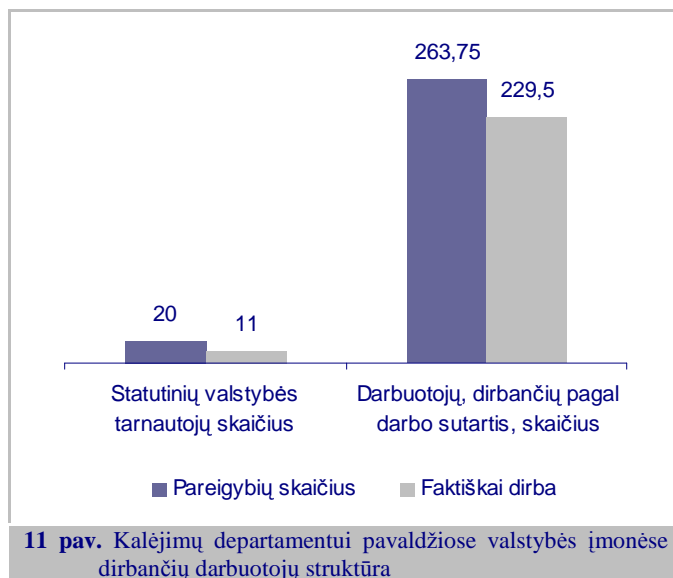
Kalėjų departamento teigimu, „statutines valstybės tarnautojo pareigybes Kalėjų departamentas, jam pavaldžios įstaigos ir valstybės įmonės „paveldėjo“ iš Pataisos reikalų valdybos dar 1990 metais ir keisti šių pareigybių statuso nebuvo teisinio pagrindo“. Jų nuomone, nepažeidžiant pareigūnų teisėtų lūkesčių, „pareigūnas, teisėtai priimtas į valstybės statutinę pareigybę, negali būti perskirtas į nestatutinę pareigybę, kurioje nustatytos tos pačios funkcijos ir tikslai“.

Pažymėtina, kad, Kalėjų departamento Teisės ir Viešųjų pirkimų skyriai, kuriuose dominuoja statutiniai valstybės tarnautojai, buvo įsteigti tik 2003 m. Taip pat įvertinus tai, kad bausmių vykdymo sistemoje buvo didelė pareigūnų kaita, Kalėjų departamentas turėjo galimybę spręsti bausmių vykdymo sistemos statutinių valstybės tarnautojų pareigybių pakeitimo karjeros valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybėmis klausimą, nepažeidžiant pareigūnų teisėtų lūkesčių.

5.6 Kalėjų departamentui pavaldžių valstybės įmonių darbuotojų struktūra

Kalėjų departamentui pavaldžiose valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų įsteigta 20 statutinių valstybės tarnautojų pareigybių (2006-01-01 duomenimis). Šiose įmonėse dirbančių darbuotojų struktūra nurodyta toliau pateiktame 11 pav.

Atkreiptume dėmesį į tai, kad 2000 m. Seime įregistravus Statuto projektą, Seimo Teisės departamentas pateikė išvadą, kad „Statute vartojama sąvoka „Kalėjų departamentui pavaldžios valstybės įmonės“ prieštarauja galiojantiems įstatymams. Valstybės įmonės, kaip ir kitos įmonių įstatyme numatytos įmonės turi civilinį teisinį statusą, todėl jose negali dirbti pareigūnai“²⁹. Tačiau 2000-04-18 įstatymu Nr. VIII-1631 patvirtintame Statute ši nuostata išliko.

²⁹ Seimo Teisės departamento Tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto patvirtinimo įstatymo įgyvendinimo įstatymo projektui 2000-04-17 išvada Nr. P-2455(2)

Pagal Valstybės tarnybos įstatymą, asmuo laikytinas valstybės tarnautoju, esant 2 sąlygoms: 1) jis turi eiti pareigas valstybės tarnyboje; 2) atlikti įstatyme nurodytą viešojo administravimo veiklą valstybės, savivaldybės institucijose ar įstaigose.

Šis įstatymas nenumato galimybės valstybės įmonėse steigti valstybės tarnautojo, tarp jų pareigūno, pareigybes.

Mūsų nuomone, tikslinga spręsti Statuto 8 str. 4 dalies nuostatos, suteikiančios valstybės tarnautojams, tarp jų ir statutiniams, galimybę dirbti valstybės įmonėse, atitikimo Valstybės tarnybos įstatymo nuostatomis klausimą.

Pastebėjimas

2006-06-21 Seime buvo įregistruotas Lietuvos Respublikos tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto pakeitimo įstatymo projektas Nr. XP-1493. Įstatymo projekto tikslas – pakeisti Kalėjų departamentui pavaldžių valstybės įmonių pareigūnų statusą į darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, statusą. Taip pat projektu siekiama patikslinti priėmimo į tarnybą (darbą) Kalėjų departamente bei jam pavaldžiose patalpos įstaigose teisinį reglamentavimą. Projekto 12 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad Kalėjų departamento direktorius, jo pavaduotojai, šio departamento administracinių padalinių vadovai ir jų pavaduotojai, Kalėjų departamentui pavaldžių patalpos įstaigų direktoriai ir jų pavaduotojai bei šių įstaigų administracinių padalinių vadovai ir jų pavaduotojai į šias pareigas būtų skiriami objektyviai įvertinus jų profesinį pasirengimą, išgūdžius ir privalumus konkurso būdu. Skyrimo į pareigūnų pareigas konkurso būdu taisyklės tvirtintų teisingumo ministras. Į 12 straipsnio 6 dalyje nenurodytas pareigūnų pareigas ir pakaitinių pareigūnų pareigas būtų skiriama atrankos būdu. Skyrimo į šias pareigūnų pareigas atrankos būdu taisyklės tvirtintų Kalėjų departamento direktorius.

Išvados:

1. Nepakankamai racionalus žmogiškųjų išteklių naudojimas, daugiau kaip 12 procentų atotrūkis tarp patvirtintų ir užimtų pareigybių ir netolygūs darbo krūviai, tenkantys bausmių vykdymo sistemos pareigūnams, gali daryti neigiamą įtaką jų darbo kokybei, bausmių vykdymo sistemos uždaviniams ir funkcijoms įgyvendinti.

2. Statutinio valstybės tarnautojo pareigybės statusas kai kuriais atvejais nepagrįstai suteikiamas konkrečiai pareigybei, tai lemia netaupų asignavimų, skirtų darbo užmokesčiui, naudojimą.

3. Tikslinga spręsti Statuto 8 str. 4 dalies ir 12 str. pakeitimo klausimą.

APIBENDRINTOS AUDITO IŠVADOS

1. Dalis Vyriausybės nutarimu patvirtintos įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programos priemonių (investicijų projektų) per numatytą juos baigti laikotarpį neįgyvendinta, taip pat daugiau kaip 40 proc. padidėjo programoje nurodyta investicijų projektų bendra vertė, todėl yra rizika, kad laiku nebus pasiekti šios programos tikslai (žr. ataskaitos 1.1 dalį).

2. Kalėjimų departamento vykdomos Statybos, projektavimo darbų ir ilgalaikio turto įsigijimo 2005 m. programos uždaviniai, priemonės ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai suformuluoti nevisiškai konkrečiai, todėl nesuteikia visos informacijos apie programos įgyvendinimo rezultatus ir nenumato įsipareigojimų bei atsakomybės už tikslų pasiekimą, o apsiriboja gaunamų investicijų panaudojimu (žr. ataskaitos 1 dalį).

3. Apie 9 mln. Lt valstybės kapitalo investicijų, skirtų bausmių vykdymo sistemos įstaigoms renovuoti, panaudota nerezultatyviai. Investicijų projektų planavimo trūkumai ir nepakankama jų įgyvendinimo kontrolė didina riziką, kad Kalėjimų departamentui valstybės kapitalo investicijoms skirtos valstybės lėšos ir ateityje gali būti naudojamos nesilaikant teisės aktų reikalavimų, netaupiai ir neracionaliai (žr. ataskaitos 1.4; 2;3 ir 4 dalis).

4. Kalėjimų departamentui pavaldžios Laisvės atėmimo vietų ligoninės, kurios statiniai yra avarinės būklės, perkėlimas į kitas patalpas tęsiasi daugiau kaip 10 metų, tačiau ir toliau nukeliami investicijų projekto „Laisvės atėmimo vietų ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus“ įgyvendinimo terminai (žr. ataskaitos 2 dalį).

5. Bausmių vykdymo sistemos personalo valdymo trūkumai gali daryti neigiamą įtaką darbo kokybei, bausmių vykdymo sistemos uždaviniams ir funkcijoms įgyvendinti bei darbo užmokesčiui skirtiems asignavimams taupiai naudoti (žr. ataskaitos 5 dalį).

6. Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto nuostatos neužtikrina pareigūnų priėmimo į tarnybą ir jų atrankos viešumo ir sudaro teisinės prielaidas Kalėjimų departamentui pavaldžių valstybės įmonių darbuotojams suteikti pareigūno statusą, nors tai nesuderinama su Valstybės tarnybos įstatymo nuostatomis (žr. ataskaitos 5.5 dalį).

REKOMENDACIJOS**Teisingumo ministerijai:**

1. Formuojant bausmių vykdymo sistemos investicijų politiką ir prioritetus, įvertinti audito ataskaitoje nurodytus Kalėjimų departamentui skirtų valstybės kapitalo investicijų planavimo, naudojimo ir kontrolės trūkumus.

2. Gavus Kalėjimų departamento siūlymus, inicijuoti Vyriausybės 2004-05-24 nutarimu Nr. 619 patvirtintos Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programos patikslinimą.

3. Įvertinti audito ataskaitoje nurodytus bausmių vykdymo sistemos personalo valdymo trūkumus ir numatyti priemones, kurios užtikrintų nustatytų trūkumų pašalinimą.

Kalėjimų departamentui:

1. Išanalizuoti audito ataskaitoje nurodytus Statybos, projektavimo darbų ir ilgalaikio turto įsigijimo programos rengimo, vykdymo ir kontrolės trūkumus ir numatyti priemones juos šalinti.

2. Atlikus investicijų projektų įgyvendinimo poreikių, sąlygų ir galimybių bei rizikos analizę, teikti siūlymus Teisingumo ministerijai dėl Vyriausybės 2004-05-24 nutarimu Nr. 619 patvirtintos Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programos patikslinimo.

3. Spręsti bausmių vykdymo sistemos statutinių valstybės tarnautojų pareigybių, kurioms priskirtos tiesiogiai su kardomuoju kalinimu ir bausmių vykdymu nesusijusios funkcijos, pakeitimo karjeros valstybės tarnautojų ir pagal darbo sutartis dirbančių darbuotojų pareigybėmis klausimą.

4. Įvertinti bausmių vykdymo sistemos pareigūnams tenkančius darbo krūvius ir užtikrinti tolygų jų paskirstymą.

4-ojo departamento direktoriaus
pavadootoja

Sigita Gorovniova

Vyresnioji valstybinė auditorė

Almutė Juzėnienė

Valstybinio audito ataskaitos
„Kalėjų departamento veikla“
1 priedas

**VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMOSE NUMATYTOS 2002–2006 METAMS
KAPITALO INVESTICIJOS KALĖJŲ DEPARTAMENTUI PASKIRSTYTOS PAGAL ŠIUOS
INVESTICIJŲ PROJEKTUS**

tūkst. Lt

Eil. Nr.	Investicijų projekto pavadinimas	Projekto pradžią/ planuota pabaiga*	Skirta lėšų 2002–2006 m.**		Iš jų		Projekto įgyvendi- nimas***
			iš viso	proc.	iš valstybės biudžeto	Privatiza- vimo fondo	
	Skirta valstybės lėšų iš viso		57 810	100,0	54 410	3 400	
	proc.				94,1	5,9	
1.	Vilniaus socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigos rekonstravimas į pataisos darbų koloniją	2001/ 2005	12 660	21,9	12 660		Neįgyvendintas
2.	Buvusio Kauno sunkių darbų kalėjimo rekonstravimas į tardymo izoliatorių	1997/ 2005	9 986	17,3	6 586	3 400	Įgyvendintas iš dalies
3.	Kybartų atvirosios kolonijos rekonstravimas į pataisos namus	2005/ 2006	9 200	15,9	9 200		Įgyvendintas iš dalies
4.	Laisvės atėmimo ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus	2004/ 2005	6 222	10,8	6 222		Neįgyvendintas
5.	Laisvės atėmimo 350 vietų ligoninės Vilniuje, Santariškėse, statyba	1996	110		110		Nutrauktas
6.	Ilgalaikio turto įsigijimas	1999	5 782	10,0	5 782		Tęstinis
7.	Alytaus griežtojo režimo pataisos darbų kolonijos narkomanų reabilitacijos centro įrengimas (nuteistiesiems, infekuotiems ŽIV)	2002/ 2003	5 134	8,9	5 134		Įgyvendintas
8.	Marijampolės pataisos namų areštinės įrengimas	2003/ 2004	3 065	5,3	2 875		Įgyvendintas
9.	Marijampolės pataisos namų inžinerinių-techninių apsaugos priemonių rekonstravimas	1999/ 2004			190		Įgyvendintas
10.	Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo 2-ojo korpuso rekonstravimas (inžinerinės įrangos rekonstravimas)	1999/ 2005	2 086	3,6	1 500		Įgyvendintas iš dalies
11.	Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo 2-ojo korpuso šiluminio mazgo rekonstravimas	2002/ 2003			100		Įgyvendintas
12.	Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo 2-ojo korpuso rekonstravimas (areštinės įrengimas ir kreditorinio išskolinimo už šiluminio mazgo rekonstravimą padengimas)	1999/ 2003			486		Įgyvendintas
13.	Pravieniškių 1-osios sustiprintojo režimo pataisos darbų kolonijos lokalinėje teritorijoje esančių nenaudojamų pastatų rekonstravimas į kalėjimą	1998/ 2002	802	1,4	737		Neįgyvendintas
	Pravieniškių 1-ųjų pataisos namų lokalinėje teritorijoje esančių nenaudojamų pastatų rekonstravimas į kalėjimą (kreditoriniam išskolinimui padengti)				65		
14.	Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus – pataisos namų ilgalaikių pasimatymų kambarių įrengimas	2003/ 2004	776	1,3	620		Įgyvendintas
15.	Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus – pataisos namų sporto salės statyba	2003/ 2004			156		Įgyvendintas
16.	Pravieniškių 3-ųjų pataisos namų inžinerinių ir techninių apsaugos priemonių rekonstravimas	1999/ 2002	416	0,7	416		Įgyvendintas iš dalies
17.	Šiaulių tardymo izoliatoriaus Šiauliuose, Trakų g. 10, rekonstravimas	2006/ 2008	350	0,6	350		Neįgyvendintas
18.	Pravieniškių bendrojo režimo pataisos darbų kolonijos tvorų rekonstravimas	2002/ 2005	293	0,5	293		Įgyvendintas iš dalies
19.	Pravieniškių 2-ųjų pataisos namų patalpų nuteistiesiems iki gyvos galvos įrengimas	2003/ 2004	260	0,4	260		Įgyvendintas
20.	Įsteigtų naujų pataisos inspekcijų ilgalaikio turto įsigijimas	2002/ 2003	250	0,4	250		Įgyvendintas

Šaltinis. *Planavimo skyriaus parengtų ir pateiktų Finansų ministerijai Investicijų projektų charakteristikų duomenys;

** Vyriausybės 2002-03-05 nutarimu Nr. 317, 2003-01-29 nutarimu Nr. 131, 2004-02-09 nutarimu Nr. 140, 2005-02-18 nutarimu Nr. 192 su vėlesniais pakeitimais ir 2006 m. vasario 8 d. nutarimu Nr. 131 paskirstytos kapitalo investicijos pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus;

*** Planavimo skyriaus pateikti duomenys

Valstybinio audito ataskaitos
 „Kalėjimų departamento veikla“
 2 priedas

**PROGRAMOS „STATYBOS, PROJEKTAVIMO DARBAI IR ILGALAIKIO TURTO ĮSIGIJIMAS“
 UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO IR KIEKVIENO INVESTICIJŲ PROJEKTO VERTINIMO
 KRITERIJŲ PALYGINIMAS**

Metai	Programos „Statybos, projektavimo darbai ir ilgalaikio turto įsigijimas“ uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai	Kiekvieno investicijų projekto vertinimo kriterijai		
		Investicijų projektas „Ilgalaikio turto įsigijimas“	Investicijų projektas „Vilniaus socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigos rekonstravimas į pataisos darbų koloniją“	Investicijų projektas „Laisvės atėmimo ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus“
2003	Tardomųjų ir nuteistųjų miegamųjų patalpų plotas kv. m, tenkantis vienam nuteistajam ar tardomajam	Užtikrinti įkalinimo ir pataisos darbų įstaigų bei pataisos inspekcijų ir Mokymo centro funkcionavimą	1) Bus įrengta papildomai 315 vietų nuteistiesiems; 2) Bus pagerintos nuteistųjų buities ir gyvenimo sąlygos; 3) Bus humanizuojamos kalinimo sąlygos	Pradėtas įgyvendinti 2005 m.
2004	1) Suimtųjų ir nuteistųjų miegamųjų patalpų plotas kv. m, tenkantis vienam nuteistajam ir suimtajam; 2) Asignavimai, skiriami ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti, procentais nuo tokių asignavimų poreikio	1) Bus pagerintos kalinamųjų buities ir gyvenimo sąlygos; 2) Bus humanizuojamos kalinimo sąlygos	1) Suimtųjų ir nuteistųjų miegamųjų patalpų plotas kv. m, tenkantis vienam asmeniui; 2) Rekonstruotų patalpų plotas kv. m.	Tas pats
2005	1) Suimtųjų ir nuteistųjų miegamųjų patalpų plotas kv. m, tenkantis vienam nuteistajam ir suimtajam; 2) Asignavimai, skiriami ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti, procentais nuo tokių asignavimų poreikio; 3) Rekonstruotų patalpų plotas kv. m.	1) Bus pagerintos kalinamųjų buities ir gyvenimo sąlygos; 2) Bus humanizuojamos kalinimo sąlygos	1) Suimtųjų ir nuteistųjų miegamųjų patalpų plotas kv. m, tenkantis vienam asmeniui; 2) Rekonstruotų patalpų plotas kv. m.	1) Bus užtikrintos suimtiesiems ir nuteistiesiems humaniškos gydymosi sąlygos; 2) Bus pagerintos kalinamųjų buities ir gyvenimo sąlygos; 3) Bus humanizuojamos kalinimo sąlygos.
Šaltinis. Planavimo skyriaus parengtų ir pateiktų Finansų ministerijai Investicijų projektų charakteristikų duomenys; Kalėjimų departamento strateginiai veiklos planai				

Valstybinio audito ataskaitos
 „Kalėjimų departamento veikla“
 3 priedas

**KALĖJIMŲ DEPARTAMENTO ĮGYVENDINAMŲ INVESTICIJŲ PROJEKTŲ
 NUSTATYTŲ PRIORITETŲ KITŲ PROJEKTŲ ATŽVILGIU PALYGINIMAS**

Eil. Nr.	Investicijų projekto pavadinimas	Kalėjimų departamento strateginiame veiklos (investicijų) plane nurodyti prioritetai		
		2004 m.	2005 m.	2006 m.
	Investicijų 2004-2009 m. programoje nurodytų investicijų projektų skaičius	14	14	14
	iš jų:			
1	Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimas	6	1	1
2	Vilniaus socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigos rekonstravimas į pataisos įstaigą	3	2	2
3	Buvusio Kauno sunkių darbų kalėjimo rekonstravimas į Kauno tardymo izoliatorių (administracinis pastatas ir ūkinio aptarnavimo patalpos)	16	3*	14*
4	Laisvės atėmimo vietų ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus		4	3
5	Kybartų atvirosios kolonijos pertvarkymas į pataisos namus		5	4
6	Šiaulių tardymo izoliatoriaus šilumos tiekimo sistemos rekonstravimas, priėmimo ir skirstymo punkto ir trumpalaikių pasimatymų kambarių įrengimas	1*	14*	
	Šiaulių tardymo izoliatoriaus Šiauliuose, Trakų g. 10, rekonstravimas**			11
9	Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo inžinerinės įrangos rekonstravimas	18	17*	13
	iš jų finansuotų investicijų projektų skaičius:	4	4	6
	Finansuoti investicijų projektai pagal kitas programas			
	iš jų:			
	Marijampolės pataisos namų areštinės įrengimas ³⁰	19	16	
	Marijampolės pataisos namų inžinerinių techninių apsaugos priemonių rekonstravimas ³¹	22		
	Pravieniškių 2-ųjų pataisos namų patalpų nuteistiesiems iki gyvos galvos įrengimas ³²	15		
	Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus-pataisos namų ilgalaikių pasimatymų kambarių įrengimas ³³	23		
* projektai nebuvo finansuojami **finansuojamas naujas projektas <i>Šaltinis. Investicijų projektų charakteristikos</i>				

³⁰ priemonė numatyta 2003-06-03 Vyriausybės nutarime Nr. 721 „Dėl priemonių, sudarysiančių sąlygas teisėsaugos institucijoms ir teismams sklandžiai taikyti naujojo baudžiamojo kodekso, naujojo baudžiamojo proceso kodekso ir bausmių vykdymo kodekso reikalavimus, plano ir lėšų poreikio 2003–2004 metams patvirtinimo“

³¹ priemonė numatyta Vyriausybės 1997-12-30 nutarime Nr. 1498 „Dėl laisvės atėmimo ir kardomojo kalnimo vietų kapitalinės statybos priemonių“

³² priemonė numatyta Vyriausybės 2003-06-03 nutarime Nr. 721

³³ priemonė numatyta Vyriausybės 2003-05-27 nutarime Nr. 655 „Dėl termino, per kurį turi būti sudarytos sąlygos ilgalaikiams pasimatymams nepilnamečių pataisos namuose, nustatymo“

Valstybinio audito ataskaitos
„Kalėjimų departamento veikla“
4 priedas

**SUPLANUOTŲ IR Į VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMĄ ĮTRAUKTŲ INVESTICIJŲ
PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO TRUKMĖS PASIKEITIMAS**

Investicijų projekto pavadinimas	Įgyvendinimo trukmė planuojant investicijas						Nurodyta projekto įgyvendinimo trukmė (metais)		
	2004 m.		2005 m.		2006 m.		Pirminia- me projekte	2006 m. projekte	Trukmės pailgėjimas
	Pradžia	Pabaiga	Pradžia	Pabaiga	Pradžia	Pabaiga			
Vilniaus socialinės ir psichologinės reabilitacijos įstaigos rekonstravimas į pataisos darbų koloniją	2001	2004*	2001	2005*	2001	2006*	4	6	2
Laisvės atėmimo vietų ligoninės perkėlimas į Pravieniškių gydymo ir pataisos namus			2005	2005*	2005	2007*	1	3	2
Buvusio Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo rekonstravimas į tardymo izoliatorių	1997	2004*	1997	2005	1997	2006	8	10	2
Marijampolės pataisos namų areštinės įrengimas	2003	2004*	2003	2005			2	3	1
Marijampolės pataisos namų inžinerinių - techninių apsaugos priemonių rekonstravimas	1999	2005*					7		
Lukiškių tardymo izoliatoriaus - kalėjimo 2-ojo korpuso rekonstravimas	1999	2005*	1999	2005	1999	2006*	7	8	1
Pravieniškių 2-ųjų pataisos namų patalpų nuteistiesiems iki gyvos galvos įrengimas	2003	2004*					2		
Kybartų atvirosios kolonijos rekonstravimas į pataisos namus			2005	2005*	2005	2006*	1	2	1
Šiaulių tardymo izoliatoriaus rekonstravimas		2005	2005	2007	2006	2008*			
Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus - pataisos namų ilgalaikių pasimatymų kambarių įrengimas	2003	2004*					2		
Vidurkis							3,8	5,3	1,5
* nurodytais metais finansuoti investicijų projektai									
<i>Šaltinis. Strateginio veiklos planavimo dokumentai; Valstybės investicijų programose numatytų kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus duomenys; investicijų projektų charakteristikos; metinės finansinės atskaitomybės duomenys</i>									

**KALĖJIMŲ DEPARTAMENTUI PAVALDŽIOMS ĮSTAIGOMS PER 2003–2005 M. LAIKOTARPĮ
SKIRTŲ VALSTYBĖS KAPITALO INVESTICIJŲ
ILGALAIKIAM TURTUI ĮSIGYTI Palyginimas**

Įstaigos pavadinimas	Skirta valstybės kapitalo investicijų ilgalaikiam turtui įsigyti (tūkst. Lt)				
	2003 m.	2004 m.	2005 m.	Iš viso per 2003–2005 m.	Proc.
Iš viso	696,9	1 610,0	1 421,7	3 728,6	100,0
Kalėjimų departamentas	142,0	245,0	77,3	464,3	12,5
Kybartų pataisos namai	-	0,0	190,3	190,3	5,1
Alytaus pataisos namai	-	157,5	30,0	187,5	5,0
Marijampolės pataisos namai	48,2	157,7	60,0	265,9	7,1
Panevėžio pataisos namai	16,4	9,5	30,0	55,9	1,5
Pravieniškių 1-ieji pataisos namai	24,4	2,8	165,0	192,2	5,2
Pravieniškių 2-ieji pataisos namai	55,6	32,0	145,1	232,7	6,2
Pravieniškių 3-ieji pataisos namai	94,7	10,0	44,0	148,7	4,0
Vilniaus 1-ieji pataisos namai	38,3	9,5	28,9	76,7	2,1
Vilniaus 2-ieji pataisos namai	4,3	2,8	60,0	67,1	1,8
Pravieniškių gydymo ir pataisos namai	20,5	221,6	65,5	307,6	8,2
Kauno nepilnamečių tardymo izoliatorius-pataisos namai	39,0	0,0	51,3	90,3	2,4
Laisvės atėmimo vietų ligoninė	37,5	4,6	31,3	73,4	2,0
Kauno tardymo izoliatorius	0,0	440,0	42,5	482,5	12,9
Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas	79,6	75,9	40,0	195,5	5,2
Šiaulių tardymo izoliatorius	61,6	10,8	210,0	282,4	7,6
Mokymo centras	0,0	0,0	64,7	64,7	1,7
Kauno regiono pataisos inspekcija	10,7	43,3	13,9	67,9	1,8
Klaipėdos regiono pataisos inspekcija	6,0	57,2	14,0	77,2	2,1
Panevėžio regiono pataisos inspekcija	6,0	43,3	14,0	63,3	1,7
Šiaulių regiono pataisos inspekcija	6,0	43,2	13,9	63,1	1,7
Vilniaus regiono pataisos inspekcija	6,0	43,3	30,0	79,3	2,1

Šaltinis. Metinės finansinės atskaitomybės duomenys

Valstybinio audito ataskaitos
„Kalėjimų departamento veikla“
6 priedas

**KALĖJIMŲ DEPARTAMENTO ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ
UŽDAVINIAI**

Kalėjimų departamento struktūrinis padalinys	Kalėjimų departamento struktūrinio padalinio nuostatuose įtvirtinti uždaviniai
Teisės skyrius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rengti ir tobulinti Bausmių vykdymo sistemos veiklai užtikrinti būtiną teisinę bazę; 2. Analizuoti, ar kitų institucijų parengti ir teikiami teisės aktų projektai neprieštarauja Bausmių vykdymo sistemos interesams; 3. Užtikrinti, kad Kalėjimų departamento struktūrinių padalinių rengiamos sutartys ir kiti teisinio pobūdžio dokumentai būtų teisingai teisiškai įforminti; 4. Atstovauti Kalėjimų departamentą, prireikus ir jam pavaldžias įstaigas (įmones) teismuose ir Valstybinėje darbo ginčų komisijoje.
Personalo skyrius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizuoti Bausmių vykdymo sistemai patvirtintų pareigybių komplektavimą ir pretendentų į valstybės tarnybą atranką; 2. Organizuoti ir tvarkyti Kalėjimų departamento bei jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių (etatu) sąrašus; 3. Organizuoti ir kontroliuoti pareigūnų atestavimą, kvalifikacinių kategorijų suteikimą Kalėjimų departamente, jam pavaldžiose įstaigose ir valstybės įmonėse; 4. Organizuoti ir kontroliuoti Kalėjimų departamento, jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių pareigūnų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos kėlimą ir mokymą; 5. Kontroliuoti Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių personalo tarnybų veiklą; 6. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka teikti informaciją LR valstybės tarnautojų registru; 7. Organizuoti, tvarkyti ir kontroliuoti Kalėjimų departamento bei jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių pareigūnų, jų šeimos narių pensijų paskyrimą bei mokėjimą; 8. Kaupti, analizuoti ir apibendrinti duomenis, susijusius su personalo veikla, rengti ataskaitas (pažymas) personalo veiklos klausimais.
Viešųjų pirkimų skyrius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teisės aktų nustatyta tvarka organizuoti Kalėjimų departamentui, jam pavaldžioms įstaigoms ir valstybės įmonėms prie pataisos namų prekių, paslaugų ir darbų pirkimus; 2. Siekti, kad vykdant prekių, paslaugų ar darbų viešuosius pirkimus taupiai būtų naudojamos LR valstybės biudžeto, kitų valstybės pinigų fondų lėšos, Kalėjimų departamento vardu gauta labdara ar kita piniginė parama, kurią suteikęs subjektas nenurodo kaip ją panaudoti.
Informatikos skyrius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kurti ir tobulinti bausmių vykdymo sistemos kompiuterinę informacinę sistemą; 2. Vykdyti bausmių vykdymo sistemos kompiuterinės informacinės sistemos administravimą.
Planavimo skyrius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizuoti ir vykdyti Kalėjimų departamento, jam pavaldžių įstaigų strateginį veiklos planavimą; 2. Organizuoti ir kontroliuoti pagal savo kompetenciją įstaigų ir valstybės įmonių ekonominę ir finansinę veiklą, teikti pasiūlymus šiai veiklai tobulinti; 3. Organizuoti ir kontroliuoti pagal savo kompetenciją LR įstatymų, LR Vyriausybės nutarimų, Teisingumo ministro, Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymų bei kitų teisės aktų įgyvendinimą ekonominės, finansinės ir ūkinės veiklos klausimais; 4. Pagal savo kompetenciją teikti metodinę ir praktinę pagalbą įstaigoms ir valstybės įmonėms ekonominės, finansinės ir ūkinės veiklos klausimais.
Gamybos organizavimo ir marketingo skyrius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizuoti įkalinimo įstaigose laikomų asmenų užimtumą darbu valstybės įmonėse; 2. Rengti teisės aktų ir koncepcijų, susijusių su nuteistųjų įdarbinimu, gamybos plėtimu ir produkcijos realizavimu valstybinėse įmonėse, projektus; 3. Organizuoti rinkos tyrimą; 4. Organizuoti valstybės įmonėse gaminamos produkcijos asortimento ir teikiamų paslaugų valdymą ir realizavimą Lietuvos ir užsienio rinkoje; 5. Organizuoti gamybinių užsakymų paiešką.
Kanceliarijos skyrius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizuoti ir kontroliuoti išlaptintą ir bendrąją (neišlaptintą) raštvedybą Kalėjimų departamente bei jam pavaldžiose įstaigose pagal išlaptintą ir bendrąją raštvedybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus; 2. Užtikrinti Kalėjimų departamento archyve saugomų dokumentų tinkamą priežiūrą, teisingą laikymą ir naudojimą, jų apskaitą, nuolatinio saugojimo dokumentų parengimą valstybiniam saugojimui ir metodiškai vadovauti Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų archyvams.
Administracijos reikalų skyrius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizuoti Bausmių vykdymo sistemos plėtros strategijos rengimą ir tobulinimą, veiklos einamąjį planavimą; 2. Rinkti, kaupti ir apibendrinti Bausmių vykdymo sistemos veiklą charakterizuojančius duomenis; 3. Rengti Bausmių vykdymo sistemos apžvalgas, ataskaitas bei medžiagą apie Kalėjimų departamento, jam pavaldžių įstaigų ir valstybės įmonių veiklą; 4. Organizuoti tarptautinį Kalėjimų departamento bei jam pavaldžių įstaigų bendradarbiavimą, koordinuoti numatytus įgyvendinti Kalėjimų departamento tarptautinio bendradarbiavimo projektus.

Šaltinis. Kalėjimų departamento struktūrinių padalinių nuostatai